І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 4. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПОНЕДІЛОК, 6-го СІЧНЯ 1958 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, MONDAY, JANUARY 6, 1958 No. 4. VOL. LXV.

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИВСЯ!

ВІН ЗІЙШОВ З НЕБА ЗАДЛЯ НАШОГО СПАСІННЯ

Святий апостол Павло в своєму Посланні до Римлян розповідає про цілѣ пришестя на землю Сина Божого. Він каже, що гріх у світ увійшов, а через гріх увійшла й смерть на всіх людей, бо всі згрішили. Через переступ однієї людини, Адама, запанували гріх і смерть над усіми людьми.

„Але не такий дар ласки, як переступ, — каже далі апостол, — бо коли за переступ одного померло багато, то тим більше ласка Божа й дар через ласку однієї Людини, Ісуса Христа, щедро сплили на багатьох". Парафразувавши далі ці слова в конкретнішій формі, апостол каже: „Тимто як через переступ одного на всіх людей прийшов осуд, так і через праведність Одного прийшло виправдання життя на всіх людей".

Апостол в центрі нашої уваги ставить „переступ" і „ласку". Як через переступ запанував гріх, а гріхом смерть, так і через ласку запанувало вічне життя. Саме цей сенс апостол Павло вкладає в свої кінцеві слова: „Бо заплата за гріх — смерть, а дар ласки Божої — вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім" (Рим. V, 12-21; VI, 1-23).

З цього ми можемо зробити такий конкретний висновок: гріх — в Адамі, спасіння — в Христі. Свята Церква з цих міркувань називає Христа другим Адамом: як перший Адам переступив Закон Божий, і через переступ увійшов гріх у світ, а гріхом смерть, так другий Адам, Ісус Христос, викупив людство від гріха і смерти для життя вічного.

Христос відкрив шлях для праведности і життя вічного, тому апостол особливо підкреслює, що праведність і вічне життя — тільки в Христі Ісусі, Господі нашім. Таке має значення пришестя на землю Христа, Сина Божого. Він прийшов на землю в образі людини, як Боголюдина, народившись від Діви Марії, щоб спасти світ. Христос-Месія, Спаситель. Він освятив світ своєю праведністю, освятив грішну людську природу, приніс на землю нові закони життя в Царстві Божому.

Народження Христа — це найбільша, найвеличніша подія в історії світу. Ця подія вже перейшла межі історії набравши релігійно-догматичного значення. Ісус Христос увійшов в історію своєю людською природою, але, як Бог, Він — поза межами історії, у вічності. Догматична суть пришестя на землю Сина Божого полягає в Його викупній місії як Спасителя, що з ласки Божої цю місію виконав на землі — своїм життям, діяльністю, нарешті, смертю на хресті і світлим воскресенням.

Народження Христа — це не була звичайна подія в людському розумінні, це тайна Благочестя, тайна пришестя на землю Сина Божого як вияв ласки Божої до грішної людини. Про цю тайну сповістили світ ангели, співаючи пісню: „Слава на небі Богові, на землі мир, над людьми Боже змилування". На небі слава, на землі мир! Ці радісні слова з року в рік Свята Церква Христова повторює в своїх урочистих відправах, нагадуючи вірним, що справжній мир і спокій можна знайти тільки в Христі.

Нині світ стоїть перед проблемою миру, отого тривалого миру, якого так прагне. Але одно треба пам'ятати, що людство знеможене у безнастанній боротьбі за нього. такого тривалого, навіть більше — вічного миру людство може досягти тільки в Бозі. Бог — Любов, і тільки в Ньому люди всього світу, як діти Єдиного Отця, під Його опікою, об'єднані братерською любов'ю, можуть знайти той справжній мир, що про нього співається в ангельській пісні в День Народження нашого Спасителя.

Слава на небі Богові, на землі Мир!

Пантелеймон Ковалів

о. М. Федорович

ДУХОВІ СКАРБИ ХРИСТИЯНСТВА

Найбільш достойна й свята книга світу, Біблія, мала велетенський вплив не лише на духово-релігійне життя соток генерацій людства, але також була впродовж віків і є нині правзором мистецтва слова, джерелом творчого надхнення письменників, поетів, артистів, композиторів, від найдавніших часів по наші дні. Довгими століттями священні Книги Старого й Нового Завіту формували не лише релігійне, але й духово-естетичне життя тих народів, що входять у сферу християнської цивілізації.

Святе Письмо століттями було чи не єдиною „книгою знання", справжньою енциклопедією для країв малоазійського й европейського континентів. Для освічених верств тодішнього суспільства на згаданих територіях античного світу — Біблія була підручником, довідником стилістики, віршування, реторики та інших дисциплін. Також українська культурна скарбниця, числячи від Св. Рівноапостольського князя Володимира по часи Козаччини, Гетьманщини й довго після них, збагачувалася, жила й пила культурно-мистецький нектар із Богонадхнених сторінок Св. Письма, обох Завітів.

Для ілюстрації подаємо декілька літературних окрушин, що ними сповнена більшість книг Старого Завіту. Напрочуд гарною музикою слова та артизмом форми відзначається Книга Суддів, а в ній зокрема зворушлива „Пісня Деборя". Ось кілька фрагментів із тієї перлини старожидівської поезії: „Заспівала тоді Дебора й Ворак таківми словами: ... я співаю, в струни граю у Господню славу. Вставай, вставай, Деборо! Вставай, пісню заспівай! Забулон, люд відважний, життя своє жертвував, і Нефталій знявся на високі гори. Повиходили до бою царі, царі ханаанські, але здобичі не здобули. Воювали з неба зорі, ой, ломилися у коней копита, від утечі сильних. Ти ж бувай благословенна, Яіле, між жонами... Він води просив у тебе, молока ти дала йому. А матір Сизори у вікно споглядає і так промовляє: гаються чогось колесниці, не тупотять коні! А князівна слова їх залюбки повторює: певно десь паюють свою здобич, шати золотом шиті, в мережках барвистих одежі — з плечей ворогів зняті... Господи, нехай так гинуть всі Тобі противні, а люди вірні нехай, як сонце, променіють..."

Душа й ухо українця вичувають у цій пісні деякі, сказати б, правзори нашого лицарського епосу „Слова о полку Ігоревім". Або незрівнянні Давидові Псальми, залюбки парафразовані й нашими поетами, починаючи від велетня і батька української поезії, Тараса Шевченка. — Книга Псальмів (Псалтиря) містить 150 пісень, з яких більшість високо артистична і для соток поетів світу була й назавжди останеться пребагатим джерелом мистецького надхнення. Давидові Псальми — це мозаїка поетичних гимнів, сердечних молінь до Господа, історичних пісень, пророцтв, як також книга глибокої життьової мудрости. Слова поради розгубленій людині, що тоне в гріхах і знову підіймається чистою душею до Бога.

Ось кілька коротких зразків із цієї „небесної арфи" царя Давида:

„Господь світло моє і спасіння моє,
кого мені боятися?
Господь твердиня життя мойого,
кого мені боятись?
(93 Псалом).

„Всі народи, возплещіте
з радощів руками
і веселими озвітесь
до Бога піснями".
(46 Псалом)

(Закінчення на стор. 3-тій)

БОГДАН ЛЕПКИЙ

ЯК ЗАСЯЮТЬ ЗІРКИ . . .

Як засяють зірки на Свят - вечір,
Понесися, колядко, простором,
Як веселої вістки предтеча —
Над землею, що стогне під горем.

Злинь під тиху невеселу стріху,
Де вечірній сум оловом бродить,
Задзвени там всім рідним на втіху,
Що на землю Христос нині сходить . . .

— Не журіться! Нам нині на поміч
Божа Мати Ісуса приносить,
Що вбиває зло словом, як громом,
И маловірам надію приносить!

. . . Як засяють зірки на Свят -вечір,
Понесися, колядко, на втіху —
Там, де горе зболілі гне плечі,
Там, де рідна, похилена стріха.

У 40-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

ГУБЕРНАТОР ПЕНСИЛВЕНІЇ ВЖЕ ПІДПИСАВ ПРОКЛЯМАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ; ГУБЕРНАТОРИ НЮ ДЖЕРЗІ І НЮ ЙОРКУ ЗАПОВІЛИ СВОЇ ВИСТУПИ НА УКРАЇНСЬКИХ ІМПРЕЗАХ

Уже на кілька тижнів перед датою 22-го січня, коли українці у вільному світі і зокрема в Америці та в Канаді відзначатимуть світлі роковини проголошення Української Державности в 1918-му році, з усіх усюдів надходять повідомлення про підготову до тих святкувань, що в цьому році матимуть особливо врочистий і маніфестаційний характер. Заходи для відповідного відзначення цього 40-річчя ведуться у Вашингтоні та в столицях багатьох стейтів і в багатьох містах. Першим із стейтових губернаторів, що підписали деклярацію і проголосили в стейті „Український День" з нагоди 40-річчя проголошення Української Державности 22-го січня, був губернатор стейту Пенсилвенія, Джордж Лідер. Уже в понеділок 23-го грудня він прийняв у стейтовім капітолі в Гаррисбургу делегацію филаделфійської філії УКК, очолюваної д-ром Вол. Галаном, та підписав відповідну проклямацію, видавши рівночасно розпорядження, щоб в дні 22 січня на стейтовому капітолі був вивішений, поруч американського, синьо - жовтий український прапор. Підписання відповідних проклямацій „Українського Дня" на 22-го січня заповіли губернатори стейтів Ню Джерзі і Ню Йорку, Роберт Майнер і Аверел Гарриман. Губернатор Майнер підпише деклярацію в приявності української делеґації в стейтовім капітолі в Трентоні 14-го січня. Губернатор Майнер заповів також свій особистий виступ на академії в Джерзі Сиτі, що відбудеться в залі Дікенсон Гайскул в неділю, 26-го січня. Велика маніфестація в 40-річчя проголошення Української Державности заповідається в Ню Йорку. Відбудеться вона в неділю, 19-го січня о год. 2:30 по полудні у величезній залі Мангеттен Сентер і на цій маніфестації губернатор Гарриман і посадник Ваґнер особисто проголосять „Український День" у стейті і місті Ню Йорку. Такі і подібні маніфестації, з участю найвищих стейтових і міських достойників, заповіджено вже в Шикаґо, Дітройті та багатьох інших більших і менших українських громадах.

Губернатор Пенсилвенії Лідер (в першому ряді посередині) підписує проклямацію Дня Української Незалежности. Українську делеґацію очолював Голова Відділу УККА у Филаделфії д-р Володимир Ґалан (праворуч від губ. Лідера).

САТЕЛІТИ ХРИСТА

Ню Йорк. (к). — Голова Грецької Православної Церкви на Північну й Південну Америки, Архиєпископ Михаїл (з осідком в Ню Йорку) видав з нагоди цьогорічного Різдва святочне звернення до вірних і інших християн церковної провінції.

У цьому святочному зверненні п. н. „Сателіти Христа" стверджується, що темні сили ночі продовжують свою фанатичну, деструктивну роботу, поставивши із самого початку їхнього приходу до влади своїм начальним завданням: здетронізувати Бога.

Востаннє, щоб рятувати свої намагання стати „богами" на землі, тоталітарним зусиллям й абсолютним деспотизмом над мільйонами поневолених — випустили вони в далекі простори свого сателіта. Зробили це з метою, щоб у світі поширити паніку, страх, розчарування та щоб приєднати до табору своїх симпатиків ті народи, що досі не є під впливом матеріялістичного тоталітаризму. Наші (американські) експерти в цій ділянці впевняють, що випустять у майбутньому свого сателіта. Заки це наступить — людям треба ставати сателітами Христа!

Христос прийшов на землю, щоб спасти людину від моральної руїни. Лише Христос всилі врятувати знову людство — від цілковитої аніґіляції, що загрожує людству. Треба всім стати сателітами Христа — в щоденному житті, в дусі самодисципліни й самопосвяти для добра інших. — Добре функціонування нашого майбутнього сателіта залежатиме від праці й зусиль добре вишколених і згуртованих тісно у своїх технічно-наукових трудах — технологів, спеціялістів.

Тільки збірним зусиллям велетенського штабу знавців цього діла підойметься сателіт вільного світу в піднебесні простори. Щоб стати сателітами Христа, мусимо бути об'єднаними духом і здисциплінованими поміж собою. Треба важкого труду, відповідальности за свої вчинки повної любови між ближніми і до нашої спільної Батьківщини. В наших часах відповідальність і значення Церкви є багато більші, як колись були. Сьогодні Церкви й релігії мусять зробити деяку переоцінку своєї діяльности — в світлі того, що було й того, що гряде. Тільки інтенсивним, постійним та безупинним змагом — стати „сателітами Христа" — можна протиставитися матеріялістичному і тоталітарному намаганні темних сил світу.

В ЯСЛАХ ПОВИТИЙ

Св. Иосиф і Пречиста Діва Марія покидали Назарет. Біля воріт стояв об'ючений осел, похнюпивши голову. Марія йшла подвір'ям і її білий серпанок, що спадав з голови на плечі, провівав вітер і золотило сонце, просвітлюючи крізь прозору тканину.

Вона поглянула на хатину, у якій вони жили, і зір її спинився на ліплених гніздах ластівок під покрівлею.

На весну прилетять до цих гнізд срібногруді птахи щебетати веселих пісень, а її тут не буде.

На весну розквітнуть у городах назаретських білі лілеї, рожеві глядіолі, червоні маки, золотисті іриси, п'янкі гвоздики, зазеленіють дактилеві пальми, білим цвітом обсиплються черешні й черемхи, запахнуть свіжим листям крислаті горіхи, грона виноградні доспівати будуть у яркому сонці — а її тут не буде.

Вітер леліяв її серпанком і закидав його краї на рожеве обличчя Марії.

Марія підійшла до об'юченого осла. Біля шиї його були прив'язані вузли з одіжжю. На сідлі полотняні плахти. Позаду невеличка скриня з теслярським знаряддям Иосифа і клунки з харчами. Иосиф допоміг Марії сісти на сідло, накинув зверх своєї одежі широкий плащ, обшитий торокаМи, і, спираючись на костура, випровадив осла на дорогу. Вони прямували на південь, до Юдеї.

Імператор могутньої римської держави проголосив декрет по всіх римських провінціях і завойованих землях, що всі жителі мусять реєструватися в місцевостях, звідкіль виводилися їхні предки. А що Иосиф і Марія походили з роду Давида, вони їхали до Вифлеєму, в якому народився Давид.

Вони прямували дорогою вздовж розлогих піль долини Ездралеонської. Назарет зоставався поза ними. Мерехтіли ще тільки дахи його будівель і вершки веж позолочені сонцем, аж поки не зникли за горою.

Перед ними простягалися безмежні долини й довгі пасма зелених гір. Вони минали більші й менші міста, ночуючи в заїздах або в караванних загородах.

По кількаденній подорожі вони прибули до Вифлеєму, званого домом хліба, пливучого молоком і медом місця врожаю, пахнучого мигдаловими деревами. Поля пестили очі, а блакитні гори підводилися, мов стіна заслоняючи долини від вітрів, і мерехтіли закриті фіялковими серпанками мряк різьби скель над озерами.

Вже сонце червонило вершки гір і клонилося до заходу, як Марія і Иосиф прибули до Вифлеєму. Вони були втомлені. Прямуючи вулицями міста, не оминали ні одного заїзду, щоб знайти нічліг, але прохання їх не були даремні. Ніде не було для них місця.

Місто в цю пору було переповнене. З Юдеї і Галилеї прибуло сюди до реєстру багато жителів, предки яких походили з Вифлеєму. Прибули також і купці з далекої Персії з товарами на продаж. Тут і там вулицями Вифлеєму проїздили купецькі каравани. На майданах товпилися люди і купці витягали із скринь дорогий, срібний посуд, тонкі тканини, прикраси з золота і слоневої кости.

Вже темніло, як Иосиф і Марія вертались вифлеємською дорогою. Поминувши заможні будинки, великі шпихлірі та винарні, попрямували вони стежиною в напрямі до фіялкових гір, над якими рожевіли хмари, насичені червінню сонця, хоч сонце вже зайшло. Ніч надходила тепла і подуви вітру спинялися за могутньою стіною гір. Птахи летіли до своїх гнізд, помахуючи широкими крилами...

І ось Иосиф побачив затінену деревами яскиню, а в цій яскині — стаєнку. Він відчинив двері стаєнки, і клуби пари війнули звідтіль. Воли й осли, що стояли біля ясел, повернули на нього свої голови... Марія зраділа, що вони знайшли місце на нічліг.

Далеко, далеко в долинах між горами грали пастирські роги, брехали вівчарські собаки. Це пастирі зганяли стада білих, кучерявих овець, що цілий день паслися по горбах, обгризаючи корінці. Поволі звуки рогів, оклики пастирів, блеяння ягнят, рев волів і брехання собак затихали... тільки відгомін лунав ще по скелях серед затишшя гір...

Пастирі, загнавши скот до загород, розпалили вогнища біля своїх шатер і готували вечерю. Повечерявши, сиділи на овечих шкурах біля вогнищ і гуторили про дикого звіря, який причаївся в лісах і вночі міг напасти на скот.

Вогні освітлювали долину. Пастирі докидали до вогнищ смоляного дерева і сухого ялівцевого галуззя. Галуззя тріскотом своїм порушувало монотонну тишу ночі, а дим синіми стрічками розпливався в повітрі...

Нараз світляна ясність стала залягати долину. Ясність спливала з небес, розкриваючи дрімучі верщки скель...

І в цій ясності явився пастирям янгол в одежі такій ясній, що сяла іскрами, наче виткана була вона з самих горицвітів і самоцвітів... Жах охопив пастирів... Але чудовий гість наблизився до них і промовив:

— Мир вам! Я є янгол Господній. Не лякайтесь! Господь прислав мене до вас, — щоб я вам сповістив радісну новину! Гляньте, як небо палає!.. Там у стаєнці, в яскині народився Христос, Син Бога живого. Спішіть мерщій туди і ви побачите Дитятко Боже, яке лежить в яслах на сіні. Поклоніться і віддайте Йому честь!

І янгол відлетів, шумлячи перами срібними.

Піднялися пастирі і звели руки до неба. Оце прийшов на світ Месія, народження якого проповіли старовинні пророки.

Жах, який був оволодів ними при появі янгола — залишив їх, і обличчя їхні засяли неземною радістю.

Вони стали поправляти на собі одежу, пригладжували довге волосся, що спадало на їхні рамена, оперізували ремінні пояси кругом стегон і питали один одного:

— А що понесемо в дарі Божому Дитяткові?

— Я понесу ягнятко! — сказав найстарший пастир, дідусь, сивий мов голуб.

— А я — кізлятко — сказав другий пастир.

— Я — бохонець хліба!

— Я — глечик меду!

— А я — свою кожушинку! — сказав найменший пастир.

І, забравши дари для Христа, пастирі рушили в дорогу. Ишли долинами, полонинами, попід лісами дрімливими, в яких ведмеді бурі, вовки і гієни затихли в цю святу ніч... Тиша володіла просторами, тільки вітер ніжним легóтом гладив обличчя пастирів. Зорі розсипали безліч променів, і промені ці падали на відкриті голови пастирів.

У хмарах, що ясніли золотим мерехтінням на небесах, явилася прекрасна зоря в безмежних висотах. Наче великий метеор, горіла вона преясним вогнем і плила враз із хмарами. У прядивах срібних хмар заломлювалося її проміння, а горючі струмені плили за нею.

І над яскинею стала...

Пастирі ввійшли до яскині і побачили Мадонну Небесну з Дитятком на руках.

Хмари стали золотитися, як морські хвилі на світанку. І звонад цих хмар поплила пісня радісна на землю:

Слава во вишніх Богу
І на землі мир..

Це співали янгольські хори.

Звуки арф і сурм лунали над землею...

Це грали Херувими... Тоді Мати Божа —

В ясла положила,
Сіном притрусила
Господнього Сина!

Пастирі складали Йому свої дари.

Янголята злетіли з небес і колисанку до сну Дитяткові заспівали:

Люлі — люлі,
Божий Сину!
Люлі — люлі,
Чічко!
І співали —
І скликали —
Пастирів всю
Нічку...

•

Народився Христос. Месія і Спаситель. Народився найбільший Пророк, найбільший учитель, найбільший Любитель Правди. Він з блакитних гір тиберійських проповідує:

— Благословенні вбогі, бо їх є царство небесне! Благословенні вигнанці.., Благословенні гонені за правду, бо їх є царство небесне!

Катря Чагар

ПЕРЕМОЖЕЦЬ МАВНТ ЕВЕРЕСТУ ЗДОБУВ ПІВДЕННИЙ БІГУН

База Скотта. — 3-го січня 1958 року о годині 3 над раном східньо-американського часу (8 год. веч. австралійського часу) славетній переможець найвищого в світі гірського шпилю Монт Евересту в Гімаляях, 38-річний новозеляндський альпініст і подорожник сер Едмунд Гілярі осягнув був південний бігун, зупинившись у віддалі двох миль від будинку, що його здвигнула була тамошня американська військова експедиція. Сер Едмунд Гілярі є третім подорожником, що відкрив південний бігун наземним шляхом, і першим, що дійшов туди тим шляхом за останніх 46 років. Першим, що відкрив південний бігун, був норвежець Ролд Амундзен, який дійшов туди 14 грудня 1911 року. Із ним змагався англієць Роберт Скотт, який проте дійшов туди щойно 18 січня 1912 року. В поворотній дорозі Скотт разом з цілою своєю експедицією згинув під час сніжної заметілі. Експедиція Едмунда Гілярі складається з 5-х осіб із ним самим включно. Вона послугувалась 4-ма вантажними автами, але під час дороги обмежено до мінімуму експедиційний багаж. Дійшовши до бігуна, експедиція розпоряджала газоліною ще тільки на 20 миль. Американську базу на південному бігуні встановлено летунським шляхом. Рисковний марш до південного бігуна почався 14 жовтня мин. року з найдалі на південь висуненої американської т. зв. Бази Скотта, віддаленої від бігуна за 1,400 миль. Майже одночасно з протилежної сторони бігуна, з т. зв. Стації Шелктона вирушив англієць д-р Вівіян Фукс. Він знаходиться тепер ще за яких 150 миль від бігуна. Останній етап довжиною 70 миль Гілярі перебував протягом поверх 24-х годин безперервного маршу. Це гористий льодовик із зрадливими, снігом присипаними прірвами і проваллями, тому посуватись можна тільки страшенне обережно і помалу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАШІ РІЗДВЯНІ ТРАДИЦІЇ

Люди і людські спільноти мають багато вартостей, якими треба дорожити і які треба шанувати й розвивати. А одною з найбільших їх вартостей є добрі традиції, церковні і національні. Традиції бо є складовою частиною цивілізації, і недарма ще Віктор Гюго колись твердив, що цивілізування людини треба починати від її бабці. Зберігання і плекання традицій, зокрема, важливе в таких обставинах, в яких перебуваємо ми, американські українці, з уваги як на ситуацію в Україні, так і на наші власні відносини.

Теперішня ситуація в Україні, коли мова про українські традиції, не потребує оцінки, бо вона відома. Безбожницький окупант протягом десятиріч намагається вогнем і мечем випалити все, що має своє коріння в самобутності українського народу, що є питоменне його душі і його характерові, його творчості і його культурі. Інша справа, чи це ворогові вдається. Символічною характеристикою цього можна вважати факт, що коли хвилево змінилась була ситуація в початках німецької окупації, то нарід наш в першу чергу почав відновлювати саме ці нищені большевиками свої релігійні і національні традиції. А проте, багато дечого може з тих традицій пропасти під колесами історії, під які попав наш нарід на рідній землі.

Це накладає тим більші обов'язки на нас — тих, що винесли ці традиції з рідної землі і що можуть їх плекати й розвивати в обставинах нічим необмеженої волі. При цьому не можна не висловити найбільшого подиву і признання першим нашим поселенцям у Новому Світі, які, привізши сюди свої світлі традиції, не тільки дбайливо плекали їх і передавали своїм уже народженим тут нащадкам у не завжди сприятливих обставинах, але й багато дечого зуміли перещепити навіть своїм чужонаціональним співгромадянам, включити частину тих традицій в загальноамериканську скарбницю.

Тим часом в останніх роках, коли наша американсько-українська спільнота збільшилась значним припливом свіжої української крови, справа зберігання і плекання рідних традицій викликає поважні й оправдані побоювання. Ми бо не завжди правильно розуміємо і практично здійснюємо важливий для нас і для нашої нової батьківщини процес інтеграції. Очевидно, що ми є за інтеграцію і до неї багато причиняємось, але інтеграція це не є асиміляція. Інтеграція відповідає основі американської нації, сформованої з багатьох расових, культурних та інших груп і окресленої клясичною засадою „у множестві одне", тоді як асиміляція означає повне злиття в одне, без того „множества" характеристичних і типових прикмет. Америка стала великою і могутньою не внаслідок асиміляції, а тільки внаслідок інтеграції „множества" в багатющу й прекрасну мозаїку рас і культур.

Наші різдвяні звичаї і традиції, що їх ми чи наші батьки винесли з рідної землі, становлять частину нашої української душі, нашої української культури. Очевидно, що не всі подробиці цих наших традицій можна продовжувати в нових обставинах, але й не всі ці подробиці є суттєві. Годі собі, наприклад, уявити в наших нових обставинах традиційного „дідуха" в куті чи солому або сіно під столом. Натомість до суттєвого належать наша традиційна побожність, наші колядки, наші ходіння з колядою, різдвяна теплота, що завжди оточувала наші родини й громади під час Різдвяних Свят — все те, що характеризує наше Різдво далеко від Рідної Землі і що об'єднує всіх українців в одну велику родину.

До наших, уже американсько-українських різдвяних традицій належить у першу чергу також духове єднання з нашим народом на Рідній Землі. Свідчать про це хоч би ті 64 різдвяносвяточні числа „Свободи", які появились до цього часу і крізь які золотою ниткою всі ті 64 роки тягнеться невимовна туга, що її так влучно висловив поет: „Далекий світ, великий час, пливуть літа рікою, гей! Що чувати там у вас, чи йдете з колядою?.. Чи й нині мерехтять зірки над хатою старою? Гей, краю мій, не знаєш ти, як тужу за тобою!"

Долучімо ж до наших різдвяних традицій і в цьому році нашу тугу за рідним краєм і даймо їй вислів у респектування цих традицій. Одне, доповнене другим, спільно доможуть нам причинитись до здійснення того, щоб світло вифлеємської зірки спалахнуло врешті ясною полум'яною волі. і над придавленою комуно-московським Іродом Україною!

НОВИЙ „МИРОВИЙ НАСТУП" МОСКВИ

Лондон. — Не встигли ще народи держав, приналежних до НАТО, оцінити постанов і плянів Паризької конференції Атлантійського Оборонного Союзу, а вже Москва виступила з цілою низкою пропозицій до західнього світу. Хрущов та його міністер закордонних справ Громико у своїх промовах на сесії Верховного Совєту насамперед кинули всякі обвинувачення на „капіталістичних монополістів", які, мовляв, готують агресію проти „робітничо-селянських країн Сов. Союзу" і тим примушують совєтський уряд витрачати великі кошти на зброєння, замість виробництво товарів для населення. Після цієї „артилерійської підготови", Хрущов виставив свої умови нормалізації відносин між державами совєтського бльоку і союзом демократичних держав Заходу.

Вільний світ дуже призвичаївся до того, що Москва, мов той хамелеон, в разі потреби, міняє колір шкіри. Ще не засохло чорнило на резолюціях комуністичних вождів з різних країн світу, які з нагоди 40-ліття з'їхалися в Москві і проголосили З'єдинені Держави Америки гніздом світової реакції, мілітаризму та світової агресії, а вже в промові Хрущова 22 грудня пропонується тій самій „імперіялістичній Америці" договір приязни. Ще зовсім недавно писала совєтська преса про те, що доведеться комуністичним партіям у вільних країнах світу ужити сили, щоб захопити владу, а вже сьогодні Хрущов пропонує коекзистенцію і „мирне змагання" між системами диктаторською, большевицькою і демократичною.

Як оцінюють ці нові пропозиції Москви в політичних колах Англії? Публічна опінія в Об'єднаному королівстві не піддається гістерії і не звертає уваги на пропагандивний тон нових совєтських пропозицій. Умови замирення, виложені в промові Хрущова 22 грудня, оцінюють тут реалістично: ждуть, що за словами пропаганди прийдуть факти. Те, що Хрущов після конференції НАТО так поспішив виступити з пропозиціями про замирення, показує громадянам Британії, що Москва боїться мобілізації сил вільного світу проти совєтської загрози.

В Москві добре розуміють небезпеку нової світової війни для совєтського бльоку. Тільки через феноменальне божевілля Гітлера в його поході на Схід і завдяки допомозі західніх демократій вдалося большевицькому урядові опанувати ситуацію і вийти переможно з війни. Хрущов поза своїми войовничими промовами, добре розуміє, що величезна більшість людности в країнах комуністичної диктатури ненавидить большевицьку тиранію і, в разі війни, робитиме все для того, щоб цю тиранську систему знищити. З другого боку, в Москві добре знають, що навіть в разі перемоги совєтського бльоку над державами вільного світу (а на це володарі Кремлю не мають надії) воєнна руїна всіх країн була б така велика, що в загальному хаосі мусіла б загинути й комуністична диктатура.

Тому в Англії поширене примущення, що промова Хрущова про „мирне співжиття" не була тільки новим пропагандивним маневром, а що це — шукання виходу з ситуації, при чому Москва ставить собі конкретні завдання: розмежувати два бльоки держав смугою країн в Середній Европі, де не було б чужого війська і не було б атомової зброї (Німеччина, Польща, Чехословаччина); створити „ґарантії невмішування" у внутрішні справи країн, приналежних до совєтського та демократичного бльоків. Реальне завдання Москви полягає в тому, щоб вільні держави Заходу визнали московське панування над країнами на схід від Ельби і припинили „холодну війну", себто — всякого роду пропаганду між поневоленими народами в справі їх визволення.

Відомо, що задушення угорської революції російськими танками і поневолення націй московським імперіялізмом зробило дуже недобру рекляму в світі для Москви. Тому Хрущов хоче, щоб західні держави зобов'язалися не втручатися у „внутрішні справи" тих країн, де панують усякі Кадари та Кириченки, і визнали західню заслону як „границю миру" між двома бльоками.

Треба ствердити, що теперішній англійський уряд і опозиція не від того, щоб переговорами з Москвою дійти до розмежування інтересів між двома світовими силами. Правда, міністер закордонних справ Селвин Ллойд у парляментських дебатах після конференції НАТО підкреслив, що в політиці Москви діють два елементи — большевицька ідея панування над світом і традиційний російський імперіялізм — однак ця критика не перешкоджає шуканню шляхів до переговорів з надією договоритися, хоч би про „холодний мир".

П. А.

РІЗДВО...

(Уривок)

...Різдво вколисане
 грімкою колядою, —
Що в неї вслухались
 подільські тихі села!
Ще й нині ти в моїй
 душі тремтиш луною,
Для мене ти єдина
 пісня ще весела.

Лунай, мені, лунай
 в душі, вколисуй снами,
Навівай спомини
 з літ давніх незабутніх,
Коли мені весь світ —
 був добрий усміх мами
І звуки коляди
 далекі, ледве чутні...

СТ. ЧАРНЕЦЬКИЙ

РІЗДВЯНІ КЛОПОТИ ФРАНЦІЇ

Париж. — Амбіція кожного парижанина — провести Свят Вечір не дома, а в ресторані. Французьке слово „ревейонне", що логічно перекладається як „провести Святий Вечір", властиво означає провести Свят-Вечір в ресторані. І коли тижнями ще розмови обертатимуться довкола того, хто що їв на Свят-Вечір, то ніхто нікого не питатиме: „Де ви проводили Свят-Вечір", а тільки „Чи ви ревейонне?"

Так не є у всій Франції. В північній її частині прийнято проводити цей Вечір вдома і споживати обов'язково пісні страви. В Провансі навіть ходять колядники, і навіть з звіздою та вертепом. Але в Парижі — Свят-Вечір це жнива ресторанів.

Хоч цього року ціни пішли катастрофально вгору, наплив в ресторанах був винятково великий. Ще більший, як минулого року. Невідмінна прикмета девальвації. Гроші знецінились. Нема сенсу їх ощаджувати, завтра вони матимуть вартість ще меншу. Тому слід їх витратити. В щадницях і банках протягом грудня, саме того місяця, коли найбільше витрачають грошей, бо отримують всі премії кінця року, а в багатьох установах виплачують тринадцяту пенсію, коли звичайно вплати ощадностей ростуть, — вони впали більше як на мільярд франків, в порівнянні з минулим роком.

Не зважаючи на дорожнечу, курей цього року на Свят-Вечір спожито в Парижі більше, як будь-якого попереднього року: півтора мільйона, коли звичайно кількість ця ледве переходила за мільйон. Причина — та ж сама: знецінення франка. І для курей буде горе: це одиноке м'ясо, що його ціну думає уряд обнизити на 10 відсотків, коли леґально на всяке інше м'ясо ціни підвищується, щоб збільшити годівлю худоби.

І тут знову парадокс. Кури у всьому світі вважається до якоїсь міри за предмет люксусу, але у Франції вони мають свою вийняткову позицію, бо у всіх школах вчать, що Генрик IV, вступаючи на престол, обіцяв усім громадянам мир, припинення релігійних переслідувань і кожної неділі курку на обід. Виходить, що в рамах сучасної господарської майже катастрофи у Франції саме здійснюється мрія королів і мрія всього народу...

Якщо вже мова про курей, то треба сказати, що їм дійсно прийдег оре.. Коли ціна сно прийде горе... Коли ціна змінитися спосіб їх годування. В Америці годують курей меленою рибою і всякими хемікаліями. У Франції є модерні ферми, на яких курей годують так само, але це пролетаріят між курми. Ніяка шануюча себе господиня не купить курки, яка не була годована зерном. Як ті господині пізнають на ринку, котра курка була чим годована, це вже секрет французьких жінок. Але пізнають. Таким чином зниження ціни на курей змусить їх змінити режим харчування і зменшить їх вік.

Хіба... Хіба, що дійсно вислідки Атлантійської наради доведуть до негайного уділення Франції 400-500 мільйонів долярів довгоречинцевої позики, і господарське положення покращає.

Уряд такої позики сподівається твердо. Прем'єр Гаяр вже зробив через радіо й телевізію дуже оптимістичні підсумки наради членів Атлантійського Союзу. Він заявив, що зроблено рішучий крок до перетворення воєнного досі Союзу в спільноту народів, яка співпрацюватиме в усіх ділянках; він заявив, що всякі французько-американські непорозуміння розвіялись і навіть відкрились нові перспективи для справи світового миру, бо... відкрито двері для нових переговорів з Москвою.

Можна сказати, що тон підсумків Гаяра збігається з тоном урядових чинників ЗДА. При цьому треба сказати, що тон опозиційної преси цілком покривається з тоном преси Демократичної партії в ЗДА. Одна й друга опозиція закидають урядам, що нема справжньої і реальної політики супроти Москви. Обидві твердять, що сьогодні з Москвою можна договоритися, якщо справді говорити серйозно, шануючи інтереси противника. Хрущов бо — мовляв — війни не хоче, боїться її і коли дати йому спосіб вийти з положення, то можна договоритись навіть до евакуації сателітних держав, якщо дати за це якусь невтральну смугу в Европі.

Коли додати до цього, що з позицією Кеннана покривається позиція Бевана, який у своїх кількох статтях захоплюється Кеннановою аналізою політичної ситуації на східньо-західньому фронті, то матимемо ситуацію, що в ній можна сказати — горе не тільки курам, але й нам...

Ліві французькі кола дуже підтримують позиції Кеннана й Бевана. Недавно один тижневик вмістив цикл статтей про відповідальність за другу світову війну. Обвинувачує він французький уряд з 1938-39 рр. в тому, що цей уряд боявся більше війни як націонал-соціялізму, а Росію трактував як неіснуючу силу. Висновок: не повторімо цієї самої помилки тільки дещо модифіковано — не біймося комунізму більше як атомової війни й не забуваймо, що з позиції сили нічого з москалями не виграємо.

Коли взяти до уваги, що французи дуже податливі настроям, то можна побоюватися, що вони в якійсь ситуації можуть виявити ініціятиву в реалізуванні спільної концепції Беван-Кеннан, і готові в ній піти далі, як готові йти Беван і Кеннан, ставши на відповідальні пости в своїх державах.

І тут кури можуть багато допомогти. Якщо вони запротестують виразно проти сьогоднішньої ситуації і змусять французький уряд просити американської позики, то ясно, що французька політика буде змушена триматись лінії ЗДА, а це значить політики Доллеса, а не Кеннана. В цій комбінації Беван не матиме ніякого голосу, союзи будуть збережені й навіть у Франції будуть встановлені ракетні бази. Та коли кури не зареагують, то хто знає, які виникнуть комплікації.

Дискусія навколо питання ракетних баз — затихає. Якщо тих ракет не буде перед початком 1959 р., то нема про що говорити. А зрештою — об'єктивізм французької преси замикає уста кожному. Недавно писав один визначний журналіст, і то опозиційний, який є проти ракетних баз: „будьмо справедливі й не обурюймося, що американці не хочуть дати нам в руки ракет з атомовими ладунками; признаймося, що коли сьогодні в Европі є хтось, хто готовий триматись даного слова й стояти з Америкою в збройній боротьбі проти Москви до смерти, то це тільки Англія, і тому тільки вона має право вимагати власної контролі над новою американською зброєю на своїй території...

Тяжко щось після цього говорити. Тому дискусія над питаннями, що були порушені на Паризькій конференції — затихає. Голосна сьогодні справа позики, щоб було за що купувати необхідні сирівці, без яких Франції загрожують безробіття і криза.

О. Д-вич

Євген Онацький

АРҐЕНТИНА НАПРИКІНЦІ 1957 РОКУ

Буенос Айрес. — За кілька днів до латинського Різдва Христового арґентинці довідалися, що кінець 1957 року мав бути у них спеціяльно в Буенос Айресі, досить галасливий. Воно, правда, щоразу тут буває так, що на закінчення року арґентинці, особливо молодь, вправляються в „фоєрверках" та в вистрілюванні різних петард, але цього року „фоєрверки" мали бути виключно галасні: на те було асиґновано чимало грошей з Каракасу, де перебуває на вигнанні недавній диктарор Арґентини Перон, і були зорганізовані відділи відважних людей, спеціяльно вправлених у „фоєрверках". В одній фабриці холодильників знайдено цілий арсенал, в якому монтувалися кулемети, що в розібраному вигляді прибували нелеґально з Параґваю. Тут же знайдено й просторі пляни різних терористичних дій, що мали відповідно відзначити закінчення не надто щасливого для Арґентини 1957 року і сповістити про прихід 1958-го, що має бути, коли не щасливішим, то, мабуть, значно бурхливішим... Заарештовано понад 60 осіб, серед яких виявлено людей, що вправлялися у підкладанні бомб в кінах, по крамницях і по залізницях, не зважаючи на те, кого саме ті бомби могли підірвати. Знайдено й пляни створення „стану неспокою й незадоволення в населенні".. Це все в передбаченні виборів, що мають дати в лютому 1958 Арґентині нового конституційного президента і новий конституційний уряд. У цих плянах і інструкціях теперішній тимчасовий уряд зветься не інакше, як „тиранічним", і вищеназвана терористична акція мала допомогти Арґентині визволитися від тої „тиранії".

Тим часом, і без терористичної акції, скерованої на нищення народного добра (само лише пошкодження бомбами нафтопроводів завдало б арґентинській державі шкоди на мільйони пезів) та на ушкодження здоров'я й життя невинних громадян, що мали охоту розважитися десь у кіні чи посидіти в каварні, той „тиранічний" уряд має залишити владу не далі, як 1-го травня 1958 р., передаючи її урядові вибраному в лютому того року. Не знаю, чи були в історії випадки, коли б революційний уряд, захопивши владу і підготовляючи країну до демократичних виборів, заборонив відразу всім своїм учасникам брати будь-яку участь в уряді, що має вийти з тих виборів, і, значить, виставляти свої кандидатури й робити ті чи інші пресії на виборців. В усякому разі, це зробив теперішній тимчасовий уряд ген. Арамбуру та адмірала Росаха.

Отже, залишається ще яких два місяці, і — Арґентина вже знатиме, кого вона має за нового президента, і всі теперішні „тирани" відійдуть скромно в тінь. Політичні ж партії гарячково працюють, агітуючи за своїх кандидатів. Найбільше шансів мають кандидати двох уламків найчисленіших колись, після пероністичної, арґентинської партії — радикалів: „радикалів народу" та „непримирних". Перші мають у своїй президентській формулі кандидатом на президента д-ра Бальбіна, що й за Перона був кандидатом радикалів, тоді ще об'єднаних, а на віце-президента Дель Кастільо. „Незалежники" ж мають кандидатами д-ра Фрондізі і Ґомеса. Інша давня арґентинська партія — „консерватистів" виставила кандидатом на президента Вісента Соляно Ліму, який проголосив, що в разі своєї перемоги скличе нову „справжню" Конституанту, і зараз потім нові політичні вибори. Але ще досі невідомо, яку ролю відіграють в майбутніх виборах численні „неопероністичні" партії, що позбирали в своїх лавах мало не всіх колишніх пероністів. Це — „Народний Союз", „Народницька партія", „Партія Робітників", „Партія Народу" та ін. Невідомо ще, чи візьмуть вони взагалі активну участь у виборах і, якщо візьмуть, то в якій формі. Ця загадка має бути розв'язана до 2 січня, коли закінчується впис партій до виборчого реєстру. Існує серед них бажання з'єднатися і виставити спільних кандидатів. Існує бажання й не виставляти ніяких кандидатів, а голосувати, як при виборах до конституанти, білими картками. Не маючи великої надії осягнути належну кількість голосів, дехто серед них хотів би може віддати свій голос якій іншій партії, як от „незалежникам" Фрондізі, що сильно заграють із пероністами.

В усякому разі, приходиться констатувати сильну дезорієнтацію серед провідників тих „неопероністичних" партій, що у великій мірі викликана також тією дивною політикою тероризму та руйнування народного добра, що провадиться з Каракасу. Колишній секретар пероністичної партії Лелуар, виступає, як представник поміркованіших пероністів, що шукають порозуміння з іншими партіями, натомість справжній теперішній представник політики Перона — Кук, що втік був із арґентинської в'язниці до Чіле, а оце недавно з Чіле, порушуючи закони політичного азилю, купивши собі фальшивий пашпорт за 1,000-000 пезів, подався до Каракасу на наради, ще в справі виборів остаточно не висловив-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ф. Мелешко

РІЗДВО 1919 РОКУ

(Із споминів)

(3)

Не зважаючи на свою убогість, вона таки рішуче відмовилась узяти від мене гривні.

А ясний, холодний, такий короткий на Різдво день, здавалось нам, не матиме кінця. Але не було ще в Україні такого різдвяного дня, щоб він не скінчився і не настав холодний вечір, а за ним темна чи ясна ніч. Ми зібралися коло нашого „трену". Ще так недавно засмучені козаки почали вже жартувати. Звичайно в козаків від трагічного до комічного тільки один крок...

Врешті сонце десь потонуло за засніженими обріями. Ми наш трен скоротили одного воза пустили з лісу. В цей спосіб хотіли перевірити, чи якісь вершники не кинуться до нього. Хлопця-візника намовили казати, що в лісі він нікого не бачив, а возив до Карбівки денікінців.

На землю зійшов холодний та дзвінкий смерканок. Цілий день ми чули в лісі, як тарахкотіли вози, то певно котились вони широким шляхом на Глодоси з півночі. Тільки ввечорі цілком стихло. Помалу посуваємось наперед. Ніч була ясна. Далеченько показався якийсь віз. Наші кінноточники запалились бойовим настроєм — кинулись того воза здоганяти. На возі сидів переляканий дядько.

— Звідки ви? — запитую.

— Із Завадського.

— Куди їдете?

— Та... отак їду..., іду до...

— Кажіть правду: втікаєте, боїтесь, щоб денікінці не забрали?

— Та так...

— Ми не денікінці. Кажіть нам правду, де вони є?

— Та всюди вони є. В Завадському повно. Все кіннота.

— А в Глодосах?

— Там ще більше. Вже два дні сунуть, мов хмара. Кажуть, що Петлюра на них тисне. А ви мабуть якраз і будете петлюрівці?

— Так, петлюрівці, чи правдивіше — прямо українці.

— Отак би ви зразу й казали! — весело й підвищеним голосом промовив дядько. Своїх готов возити хоч і цілий тиждень, а денікінцям не дамся. Коли намірявся втікати від тих москалів, то захопив із собою пляшку первачка та торбу пиріжків. Прошу, вгощайтесь! Тільки чарки не маю. Доведеться нахильці... Дай же Боже! — Він, як належиться, намірився в першу чергу сам хильнути.

— Почекайте, я маю горня! — озвався Уперенко.

Самогон-первачок вогнем розлився по тілі і приємно грів. Також і пиріжки з печінкою дуже нам смакували. Ми розпитали дядька, як нам дістатись на Козакові хуторі. (Ті хутори, колись тільки левади, належали до Глодос; звались Козацькими, бо колись, як не було ще й самих Глодос, таборували там наші старі козаки. — Ф. М.) По тій короткій гостині на холоді він собі поїхав, куди намірявся, а ми завдяки йому добре собі уявили, що воно тут діється та який нам брати напрямок.

Вже на глодоських полях ми надибали порожню хату. Зупинились коло неї і остаточно зліквідували наш „обоз": з воза вивантажили своє майно і дали хлопцеві-візникові волю. Що далося — нав'ючили на ті „наші" двоє коней. Кулемета, машинку та інші речі заховали на горищі з тим розрахунком, що потім заберемо. Але спізнились. Глодоські большевики тим скористались, а нам довелося аж весною 1920 року з боєм із іншими і це наше майно відбивати.

На хуторі п. Балтана, споживаючи свіже смаження, остаточно довідались, що діється в Глодосах. Заповнити це велике місточко денікінці могли б, хіба якби всю свою армію сюди загнали. Саме та частина села, куди ми пробрались і що спрадавна звалася Задніпрянщиною, — далеко лежала від центру місточка, а тому денікінці на ній не розмістилися. За якусь годину ми з Козакових хуторів перемандрували навпрошки на Вахишетрові хутори, що належали до тієї ж Задніпрянщини. Там замешкувала Уперенкова сестра, що була замужем за Юрченком.

Ось ми сидимо за столом і споживаємо справжню українську підсмажену ковбасу з квашеними огірками. Юрченко те й робить, що підливає до чарок своєї заправленої самогонки.

— Ви б не повірили — каже він, — що я оцю самогонку приховував для вас. Відчував, що на Різдво будете в нас у гостях. Дуже радий, що воно справді так сталось.

І справді, тут нам були щиро раді. Першим найщасливішим був Сидір. Уже забув про те, що так недавно трясся в лісі від переполоху. Коло нього сиділа вже його Настуся, хоч і не гарна, зате щира душа — його рідна дружина. Хто і коли встиг її повідомити про наш прихід — невідомо. При тій же ковбасі та чарці наш п'ятичленний відділ цілком розв'язався. Берещенко потяг левадами свою ледачу та незграбну Марусю (так звалась його кобильчина) до свого хутірця. Сердюк залишив свого коника тимчасом у Юрченка, а сам побіг до молодої жінки. Помандрував додому й Шолух, не зважаючи на те, що там, де замешкували його родичі та жінка, були розташовані денікінці. Найгірше покищо було зі мною — нікому було до ранку повідомити мою дружину, що я тут...

Але за тим я не дуже то й гнівся. Під час тифу в поході мені було не до голення. Все заростав та заростав і врешті „тішився" чорною покрученою бородою — одні чомусь уважали мене за поповича, інші ж за єврея... Знайомі не пізнавали. Жінка певно також не пізнає і, чого доброго, наженє мене від себе під сім вітрів. До своєї ж бороди я так звик, що ніяк не хотілось з нею розставатись.

Перейшов до добрих Молдованенків і „потішив" їх тим, що ми їхнього Тодося залишили в Липовці в шпиталі дуже хворого на тиф. Застав там молоде товариство. Довго в жартівливий спосіб розповідав про наш похід, аж поки не заснув на теплій лежанці.

Другого дня дружина подала мені бритву і рішуче наказала поголитись, бо інакше, мовляв, нізащо не покажеться зі мною на люди в такому вигляді. І хоч як мені не хотілося розставатись з моїм єдиним придбанням у поході, не було ради. Немає, кажуть, на світі такого чоловіка, який би не виконав хоч і найкрутішого наказу своєї любої жінки...

Отож той „відділ" самоліквідувавсь, а в моїй кишені залишився наказ про підготову на виступ проти денікінців. Взявшись же за гуж, не кажи, що не дуж... Другого дня до пізньої ночі в „штабкватирі" — Недайкашівській молодечій кімнаті — обговорювалось справи повстання. В першу чергу зорганізовано штаб на чолі зо мною. Покликувалось тих, на яких можна було сполягати — в першу чергу старшин та козаків 14-го Низового Запорізького полку, що раніше „самопливом" опинилися вдома. Одних викликали, інші, довідавшись про мою появу, самі з'явились. До 8-го січня 1920 року за старим стилем все було готове до виступу. Докладно про всі дальші події написав я в своїх загальних спогадах.

З тих п'ятьох залишилось у живих тільки двоє — я та Д. Берещенко.

З бойового виступу 8-го січня проти денікінців я вийшов поважно раненим. Отже, взятий на себе обов'язок повністю аж до пролиття крови виконав. Першим же із нас п'ятьох загинув Сидір Уперенко — в лютому. Серед білого дня в Глодосах його застрелив оскаженілий большевик. Навесні большевики замордували і Петра Сердюка, а Михайло Шолух ніби від нікуди подітись устряв у большевицьку банду в Глодосах і був потім забитий українськими партизанами.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, Pa.

ДУХОВІ СКАРБИ ХРИСТИЯНСТВА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„Нехай воскресне Господь,
і зникнуть
перед Ним лукаві,
розбіжаться, хто не любить
Його правди, Його слави!"
(67 Псалом)

Найбільші музики й композитори світу, поміж ними й наш великий Дмитро Бортнянський — мовою звуків понесли на верхів'я людського генія слова й моління цього Господнього — пророка й біблійного поета. В царство безсмертних архитворів та найкращих симфоній світу. Композитор Гендель у текст своєї ораторії „Месія" взяв живцем тексти із книги пророка Ісаї та з Книги Об'явлення св. Євангелиста Йоана. Компонуючи свого „Месію", казав Гендель: „Бачу перед собою відкрите небо, а в ньому Маєстат самого Бога..." Цю високої кляси композицію називав він не звичайним музичним твором, а синівським визнанням своєї віри в Божі слова! Англійський король Юрій II, слухаючи оркестральне виконання його ораторії, під орудою самого її творця, впав на коліна з усім своїм почетом в релігійній екстазі і гаряче молився до Бога. За свого життя написав Гендель сімнадцять інших ораторій на чисто біблійні теми, як: Савло, Ізраїль в Єгипті, Самсон, Йосиф та інші, що їх у різдвяний час виконують найбільші оркестри і хори по церквах Західньої Европи. Їх слухаємо в цей святочний час через радіо, на телевізії, також у виконанні найкращих симфонічних оркестр Америки. Популярним церковним твором Генделя є славне „Тебе, Бога, славимо", написане під впливом Священних Книг обох Завітів.

З предивним народженням Христа Господа та з благовістям Його божественного навчання — ним Самим, а потім Його Апостолами та їхніми учнями — раннє християнство в основу своєї духовно - релігійної експресії (Богопочитання, культу) — вплело в публічні, всенародні моління християнських громад Сходу — також мистецьке оформлення, цінні естетичні вальори. Апостол народів і, сказати б, „поступовий", динамічний святий Павло виразно це підкреслює, коли в своєму листі до Єфесян заохочує своїх духових дітей, щоб вони „у псальмах, гимнах і духовних піснях" вчили один одного і славили Господа! Старожидівські релігійні поеми, пісні історичного характеру (головно доби геройської боротьби Ізраїля), а в першу чергу — Псальми Давидові, були покладені в основу найраніших християнських Богослужб.

Переємці, послідовники місіонерського труду святих Апостолів та їхніх учнів — святі Отці Церкви — були властивими (у повному значенні цього слова) піонерами нової і цілком оригінальної (окремої від старожидівської) — християнської поезії, музики й інших ділянок мистецтва, як: бесідництво (велетень християнського слова, св. Іван Золотоуст), християнська іконографія (св. Іван Дамаскин, що причинився найбільше до знищення єретичного походу новотарів — проти почитання святих ікон, іконоборців 8-го століття). У старій християнській поезії одне з передових місць займає автор „Нисибійських пісень" (72 розділи-пісні), на різні церковні урочистості, свята — святий Єфрем Сирін (Сирійський). Сучасники дали йому назву „Гарфи Святого Духа"'. Інший поет стихотворець, св. Іван Критський був автором відомого і вживаного у нас і по сьогодні „Покаянного канону" („Поклонів"). Згаданий вище св. Іван Дамаскин був автором великого числа віршів-гимнів на всі більші свята в календарному році. Невинно покараний мусульманським каліфом із Дамаску — відрубанням правої руки, іде до церкви й ревно молиться до Богородиці, щоб виявила його невинність... І ось, як каже християнська традиція — Божа Мати показала йому свою ласку й чудодійну силу: відсічена рука приростає! (Це чудесне уздоровлення описав Іван Франко у своєму вірші „Рука Івана Дамаскина"). В почуваннях безмірної вдячности до Матері Божого Сина — пише він на Її честь чудову пісню-молитву: „Тобою, благодатная, радіють всі створіння..." (співається на Св. Літургії під час Великого Посту).

Також віршовою формою складає Іван Дамаскин по наші дні вживаний „Октоїх", чисто догматичну книгу, де сердечними словами глибокої віри оспівує Народження Божого Сина, Його Пресвяту Матір, дальше страждання, смерть і Воскресення Христа та інші фундаментальні правди-догми християнської релігії. Цей великий Христовий письменник і поет є, також автором високоціненого на Сході й довгими століттями популярного поміж нашим народом — „Пасхального канону", що належить до найкращих релігійних зразків із тієї пізньої доби візантійського цісарства. Зокрема ж і по наші дні всю істоту людини проймають слова його Панахиди! „Із духами праведних, душу усопшого раба Твойого, Спасе, упокой..." — Або слова Дамаскинової молитви-пісні під час т. зв. „посліднього цілування" (на похоронах), де подано високо-релігійною уявою поета, яскравими картинами — життьовий шлях людини, погоня за „суєтою суєт" і врешті трагічне пересвідчення, що в одному Господеві вічне упокоєння, щастя людини. В оригіналі всі згадані піснопіви були складені віршовою формою, з додержанням усіх норм поетичної експресії, стилістики й ритміки, що мала свої гострі закони і в тодішніх часах, на схилі золотої доби та блиску візантійського світу. Хоч в перекладі на старослов'янську, а востаннє на українську мову — ці Дамаскинові піснопіння втратили свою первісну поетичну будову, уважний читач знайде в цих гимнах-моліннях і залишки давньої, високої поетичної форми.

Згадати б також ще одного старохристиянського поета, святого Романа (6-е століття), що йому сучасники дали назву „Сладкопівця" — „солодкого співця". До деяких його віршів тодішні церковні композитори склали мелодію, і в такій формі його пісні були відомі на Сході довгими століттями. Церковні історики й знавці старохристиянського мистецтва називають св. Романа найбільшим християнським поетом давніх часів! Для прикладу подаємо один вірш цього святого стихотворця, в якому він оспівує святу й величну подію Народження по плоті Божого Сина, Христа Господа:

„Сьогодні Діва сотворителя землі зродила,
Всемогучому земля — нічліг в печері вчинила.
Ангельські хори й пастухи хвалу співають,
Мудреці зо Сходу, за шляхом зорі —
Христа Господа шукають.
Для нас народилося Дитя мале,
Предвічний Цар, життя нове".

(Стисла обробка з німецького перекладу)

Ця пісня була вживана по церквах Сходу аж до 12-го століття! Своєю конструкцією — це гейби перша різдвяна коляда, співана у сивій давнині на християнському Сході. Правзір пізніших староукраїнських колядок і коляд, що й досі є невід'ємною частиною українського Різдва.

Усі коротко тут згадані християнські велетні і генії Христової, Вселенської Церкви — за основу своєї релігійної творчости мали Святе Письмо, Старого й Нового Завіту. (Беремо тут під увагу чисто культурно-мистецькі, отже земські, „світські" вальори Священних Книг, не заторкаючи їхнього надприроднього, релігійно-морального значення, бо це ділянка стисло церковного, богословського порядку). В основу своєї творчости брали вони цілими пригорщами старозавітні перлини письменства — прозові й віршові твори. Їхніми надбаннями в області догматики, філософії, літургіки, священних Богослужб, проповідництва — живе Христова Церква й по сьогодні.

Щодо культурних, духових надбань античного, поганського світу, після деяких сумнівів та вагань в добі раннього християнства — остаточно в 3-му столітті переважила думка тодішніх Світочів Церкви: запрягти для служби християнській Ідеї, для поширення євангельської Істини в поганські краї та тодішні „варварські" народи — все те, що мав найкращого нехристиянський світ. У культурному побуті, в поганській літературі, науці, різьбі, малярстві і таке інше. Або, як сказав один визначний церковний письменник 3-го століття: покласти поганські духові скарби біля стіп Христа... Насмілимося сказати, що першими, які так вчинили, були відомі біблійні „Три Царі", погани, що принесли дари й склали акт відданости й пошани — Божій Дитині у святу Різдвяну Ніч. Ця історична вифлеємська зустріч, це гейби перше символічне поєднання „старого" світу з „новим", синтеза поганського ладу й світоприймання — із новим, інакшим, найкращим — християнським. Де, за пророчими словами св. Павла, — не буде ані жида, ані поганина, ані скита, а одна у вірі та любові — християнська Родина. Щорічним празником її є від давніх віків Христове Різдво.

У цьому святі гармонійно сконцентровані найбільші духові (й мистецькі) скарби християнства. З оцих (окрім чисто надприродніх, богословських) рацій — кожнорічне Різдво таке близьке нам, чарівно миле свято в календарному році. Зокрема ж Різдво це величний празник християнської поезії, її відданих жерців-служителів — мистців слова, барви і звуків. Учителями для них, першими мистецькими „виконавцями" були не люди, а самі небесні, чисті істоти — янголи, що проспівали в Різдвяну Ніч свою пісню-кантату „Слава во вишніх Богу"... — на честь і славу Того, що в світі й в душі кожної людини-християнина займає найперше місце: Бога, Творця і Джерела Краси, Добра й Істини та Його Єдинородного й Одноістотного Сина, Христа, сина Марії по плоті.

Христос Родився, з Діви воплотився, тож славім Його — парафразуючи за св. Павлом — „в псальмах, гимнах і піснях духовних".

Гаврило Гордієнко

БАВАРСЬКІ РІЗДВЯНІ ЗВИЧАЇ

Багато українців за часів другої світової війни і особливо після неї перебувало у Баварії, цій Богом береженій країні, через більшу частину якої не переходили фронти війни. Там наші люди мали нагоду спостерігати великі промислові центри, гнізда великої цивілізації, модерні автостради, а стороною від них затишні села й хутори, в яких хоч і були ультрамодерні вози з колесами на ґумах, але в побуті селян віяло сивою давниною. Окремі моменти з сивої давнини так і вражали своїм контрастом до здобутків цивілізації в самому серці Европи.

Особливо багато давніх звичаїв та традицій збереглося в Баварії на свято Різдва. Вже за чотири тижні до свята майже по всіх хатах вішали під стелею вінок адвенту (посту) з чотирма свічками. Вінок плели з вічнозеленої рослини, найчастіше сосни, смереки, ялиці, тису, рододендрону, падуба. До прикрас вінка належали шишки шпилькових рослин. Свічки на вінку палили по одній кожної неділі аж до Святої Вечері.

З Різдвом ще й тепер зв'язано багато різного ворожбитства. Так, баварські дівчата вже на св. Варвари (4 грудня) зрізують собі галузки черешні, терену, бозу, глоду тощо і ставлять їх у воду. На кожну окрему галузку загадують певну річ, і, коли дана галузка до Різдва зацвіте, то загадана річ здійсниться. Звичайно дівчата ворожать, чи буде їх весілля в наступному році. Але ворожать і господарі й господині, бажаючи відгадати, чи буде врожай у наступному році, чи літо буде мокре чи сухе й т. п. Варвариними галузками ворожать не лише по селах, але й по містах, де галузки продають на торговицях і де поліція слідкує, щоб галузки не були з овочевих дерев.

На Свят - Вечір годиться палити безупину в печі, щоб злі духи не дісталися до хати комином. Місцями ще й тепер палять у печі велике різдвяне поліно, яке є рудиментом колишньої різдвяної колоди, що її з певними церемоніями здобували в лісі, з не меншими церемоніями притягували з лісу й так само з великими церемоніями втягали в піч і запалювали її. Де ще затрималися ватрани, там частіше палять святочну колоду, а в звичайних печах, грубках палять велике поліно, більше від звичайних полін. Святочну колоду під назвою „бадняк" палять ще й тепер серби, а в давні часи палення святочної колоди було поширене серед германських та кельтійських племен Европи.

Найчастіше палять дубове поліно, але бажано палити букове, бо воно охороняє від ударів грому в дану хату. Так само ялинку після свят викидають часто на дах хати з тією самою метою — охоронити її від ударів грому.

Майже в кожній хаті мусить бути ялинка, бо у німців вона належить усім людям, а не лише дітям, як це думають у нас. Хоч різдвяна ялинка походить з прадавніх часів, єгипетських та римських, проте в світі панує переконання, що ялинка — німецького походження. А це тому, що різдвяна ялинка масово поширилася і спопуляризувалася спочатку в Німеччині.

До обов'язкових прикрас ялинки належать звізда, свічки, солодощі, горіхи, яблука, блискучі кульки, ланцюги, „сніг" тощо. Ялинка стоїть у хаті до Йордану, а часом тільки до Нового Року.

Коли свята Родина тікала до Єгипту, то вона якийсь час переховувалася від переслідування серед кущів ялівцю. Тому годиться на Свят-Вечір обкурити хату ялівцем, щоб охоронити її від усяких нещасть. Так само годиться повісити ялівцеву галузку над дверима стайні; це охороняє худобу від злих духів та від чарівниць.

На другий день Різдва, на день св. Степана, діти ходять по хатах і, б'ючи домашніх галузками ялівцю, бажають усяких благ в наступному році. Це — залишок прастарого звичаю пробуджувати до нового життя в зв'язку з піднесенням сонця після зимового сонцестояння. У нас б'ють хлопці лозою дівчат у вербну суботу, а у чехів на другий день Великодня. В Баварії ялівцеві приписують підбадьорливі властивості, і там вірять, що, заткнувши галузку ялівцю за капелюх, подорожній цим рятується від утоми.

Після святочної вечері з обов'язковою печеною гускою, співають популярні тепер по всьому світі „Штіллє Нахт, гайліґе Нахт", „О, Танненбавм, о, Танненбавм" та інші побожні пісні. Ворожачи про свою долю, баварці беруть три горіхи з ялинки й розбивають їх. Коли трапиться горіх порожній, то наступного року такому ворожбитові загрожує смерть. Так само беруть яблуко і розрізують його впоперек. Коли гніздо з насінням, замість нормальної п'ятикутної зірки, покаже чотирикутну, то так само ворожбитові загрожує смерть.

Також стараються заглянути в своє господарське майбутнє. Для цього розрізують надвоє цибулину і вибирають з неї дванадцять листків. Кожному листкові дають назву одного з дванадцятьох місяців і на кожний листок посипають трохи соли. Цибулю лишають на ніч, а раном досліджують, котрий листок і наскільки змокрів від соли. По тому пізнають, котрий місяць буде мокрий, а котрий сухий.

Виходячи надвір, баварець-господар трясе яблуню або сливку і пробуджує їх від зимового сну, щоб рясно родили наступного року. Або прив'язує до дерева невимолочений сніп збіжжя, щоб дерево родило. Або лише перев'язує для цього стовбур дерева віхтем соломи. Придивляється до дерев, і коли бачить, що галузки труться одна об одну, то це є знак, що буде урожай на овочі.

Хвостики від овочів, спожитих на вечері, від яблук, слив та грушок, господар несе під овочеві дерева, від цього вони мають рясно родити наступного року. Крихти зі столу розсипає господар по гряді, від цього має родити капуста. Намочить пальця у воді і, дотикаючись мокрим пальцем заліза, приговор'ює: „Жито, пшениця, ячмінь", так, що кожна мокра плямка на залізі відповідає одному із названих родів збіжжя. Яка плямка на завтра поржавіє, те збіжжя потерпить від іржі.

На другий день Різдва, на св. Степана, патрона коней, баварець святить миску вівса і розділяє на дві частині: одну сипле до вівса, яким буде сіяти навесні, а другу дає їсти коням. Щоб уродив ячмінь, для цього на св. Степана треба піти до „ґастгавзу" і випити пива. Це „ворожбитство" мабуть найбільше люблять баварці!

Щоб охоронити коней від хвороб, дають їм на Різдво їсти хліб і капусту. А щоб охоронити рогату худобу від хвороб, дають їм по малому хлібцеві, в якому запечено по одному плодові шипшини. Існує прастаре новорічне баварське побажання: „Три шипшини на новий рік!"

Качатися господареві на току в Різдвяну ніч виплатиться, бо це значить, що матиме великий урожай збіжжя. Якщо, качаючись на току, господар „вимолотить" дещо насіння гороху, то цей горох домішує він до того, яким буде сіяти. Це дуже старий баварський звичай. Щоб добре родив льон, дівчата також мають качатися на току *по льонові!*

Під час свят до Йордану не вільно їсти гороху, квасолі, сочевиці, щоб не було в наступному році чиряків. Але на Новий Рік годиться з'їсти сочевиці або пшона, тоді протягом наступного року гроші не будуть переводитися.

Так само протягом двох тижнів свят не можна прати, пекти хліб, прясти, чистити черевики, сідати на стіл.

Арґентина наприкінці 1957 року

(Закінчення зі стор. 2-гої)

ся. Останні інструкції з Каракасу говорять тільки про творення „клімату неспокою й незадоволення", але не дають ще ясних вказівок щодо передвиборчої тактики. Можливо, що переністи сподіваються не допустити до виборів, викликавши перед тим якісь більші розрухи. На це вказують оті всі терористичні акти, що виявляють в усякому разі великі запаси захованої й приготовленої зброї й вибухових матеріялів; на це вказують і намагання штовхнути робітництво на проголошення загального страйку, що його постійно пропаґують переністичні аґенти, ґраючи на незадовільному економічному стані теперішньої Арґентини.

Нема сумніву, що теперішній тимчасовий уряд, спираючись на військо, фльоту й авіяцію, тримає владу твердою рукою і, виявляючи з одного боку, рідкий серед військовиків лібералізм та розуміння справжньої демократії, одночасно рішений засади демократії здійснити, без всякої демагогії, але здійснити і не допустити країну до більших авантюр. Але фактично те, що відбувається за лаштунками, широкій публіці залишається невідомим, і тут можливі ще великі несподіванки.

● **Шість великих англійських щоденників**, наклад яких становить 90% накладу взагалі всіх часописів, що виходять в Англії, одночасно виступили з гострими атаками проти американського уряду, який, мовляв, ужив „неетичного" натиску на західньо - німецький уряд і подав особливо принадні для німців умови, щоб усунути суперництво фабрик англійських військових літаків, які поруч з американськими й французькими фабриками, старалися дістати замовлення від новотвореної німецької армії. Німці дійсно відмовилися від пляну закупити англійські літаки, але рішуче заперечили, начебто вони були предметом „натиску" збоку ЗДА.

НАРОДНІЙ ФОНД І КОЛЯДА ПРАЦІВНИКІВ ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ УНС І „СВОБОДИ"

Як кожного року, так і тепер, співробітники в Головній Канцелярії Українського Народного Союзу та в Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи", з нагоди Різдвяних Свят і Нового Року зложили свої пожертви на Коляду для Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) та свій національний даток до Народного Фонду Українського Конґресового Комітету. Національний Даток і Коляду на 1958-ий рік зложили:

	Н. Ф.	Коляда		Н. Ф.	Коляда
Д. Галичин	$ 50	$ 15	Р. Ференцевич	10	2
Р. Слободян	50	15	О. Кейс	10	2
А. Драган	25	15	С. Шумейко	10	2
Д-р Я. Падох	25	10	І. Ваґнер	10	2
Д. Слободян	25	5	Д-р О. Волощук	10	2
І. Кедрин	10	10	М. Думанська	10	2
Л. Луців	10	5	Д-р М. Кобринська	10	2
В. Давиденко	10	5	Д-р І. Козак	10	2
В. Назаревич	10	5	І. Коць	10	2
Я. Кулинич	10	5	Я. Левицька	10	2
Т. Гіль	10	5	Т. Лютвиняк	10	2
С. Федів	10	5	С. Рася	10	2
Л. А. Лапичаки	10	5	Г. Пирожик	5	2
П. Постолюк	10	5	М. Сташинська	5	2
Б. Кравців	10	5	Д. Кусій	1	50 ц.
В. Сохан	10	5	Разом	$536	$183.50
М. Мілянович	10	5			
С. Гладкий	10	5			
К. Стецюк	10	3			
Д. Кравець	10	3			
А. Домарацький	10	3			
Є. Гашинський	10	3			
М. Филик	10	3			
В. Карий	10	3			
Р. Падковський	10	3			
В. Кушнір	10	2			
Д. Притуляк	10	2			
Р. Антонович	10	2			

Отже, працівники Головної Канцелярії УНСоюзу та Редакції й Адміністрації і Друкарні „Свободи" зложили з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят $536.00 — як Національний Даток до Народного Фонду УКК, і $183.50 — як Коляду на залишенців для ЗУАДК. — Разом 719.50 долярів.

З діяльности Генерального секретаріяту закордонних справ УГВР

В минулому, 1957 р., діяльність Генерального секретаріяту закордонних справ УГВР велася, подібно як і в попередніх роках, в таких головних напрямах: 1. Безпосередні акції допомоги українському народові у його визвольній боротьбі за здобування і закріплювання національних і соціяльних прав та за повну суверенність. В цих акціях Генеральний секретаріят зокрема проводив аналізу політики Москви в минулому й сучасному у відношенні до України та до інших поневолених народів і давав інформації про стан української справи за кордоном. 2. Дипломатичні акції в користь боротьби українського народу за остаточне визволення і державну незалежність. 3. Інформаційні акції серед чужинецького світу, підтримування і розбудовування зв'язків з представниками чужих народів і інституціями, зацікавленими проблемами визвольної боротьби поневолених народів СССР. 4. Студійно-видавнича діяльність.

Коли йде про допоміжні акції українському народові, дії Генерального секретаріяту зросли і дали позитивні висліди.

В рямках дипломатичної акції Генеральний секретаріят перевів ряд інформаційних розмов з дипломатами західніх і деяких невтральних країн, предложив чотири меморандуми Державному департаментові ЗДА і з'ясував йому становище Секретаріяту до актуальних питань східньо-европейської політики. Зокрема була порушена справа активнішої політики ЗДА й інших вільних народів у відношенні до УССР в Об'єднаних Націях і наголошена конечність їх позитивної постави до ідеї національної незалежности і соціяльної справедливости як найбільш рушійних сил нашої доби. На відтинку поневолених Москвою народів Генеральний секретаріят перебував в контакті з речниками тих народів, відбуваючи зустрічі й обмінюючись письмовими матеріялами. Представники Генерального секретаріяту відбули конференції з речниками угорського визвольного руху, з представниками азійських народів та речниками польської еміґрації. Крім обміну думок відносно політичного положення наших народів, ці конференції в кількох випадках привели до досягнення конкретних зговорень щодо спільної акції чи протиакції і причинились до наладнання постійної співпраці.

Інформаційну акцію Генеральний секретаріят провадив в першу чергу шляхом особистих участей своїх членів в міжнародних з'їздах і конференціях. За час 1957 року члени Генерального секретаріяту приймали участь в таких конференціях: Конференція політичних наук в Ню Йорку, в квітні 1957 р.; тижнева конференція, присвячена актуальним міжнародним проблемам в Колґейтському університеті (1-5 липня 1957 року); конференція викладачів політичних наук в Ню

(Закінчення на стороні 5-ій)

Веселих Свят!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
бажає
Михайло МАКАРЧУК
властитель
Park Garden Restaurant
279 East 10th St. SP 7-0433 New York 9, N. Y.

З НАМИ БОГ!
ДОРОГІ СЕСТРИ і БРАТИ
у вільнім і невільним світі!
Радуйтеся, бо до нас на землю Мале Дитя Ісус прийшов, щоб встановити справедливий Мир. Віддаймо ж Йому Поклін і благаймо, щоб між всіми народами запанував справедливий Мир і щоб навіки замовкли гармати.
Бажає Вам
СПОВНЕННЯ ВАШИХ НАДІЙ
старець **М. МАЦЯХ**
З НАМИ БОГ!

Щиросердечні РІЗДВЯНІ і НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ
пересилаємо
нашим Рідним, Приятелям і Знайомим
ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
Лідія, Леонтій і Любомир КРУШЕЛЬНИЦЬКІ
Стефанія і Сильвестер КАРАТНИЦЬКІ
Ню Йорк, в січні 1958 р.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
РІДНІ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ
бажає
Теодор Бортник

Щиросердечні
РІЗДВЯНІ і НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ
Рідні, Приятелям і Знайомим
шле
д-р Зенон КАРАТНИЦЬКИЙ
Ню Йорк, в січні 1958 р.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
Всім Приятелям, Знайомим та Покупцям
ЛІКЕРІВ
Богдан МИХАЛЬЧУК — МАК
власник
T. BAR
257 Market Street Newark, N. J.

---

50 — П'ЯТДЕСЯТ НАГОРОД —
вартости $ 350.00
можуть дістати
ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „СВІТЛА",
ілюстрованого місячника, що виходить уже 20 років і є найдешевішим і рівночасно найбільшим (512 сторінок річно) українським місячником у світі.
ОКАЗОВЕ РІЗДВЯНЕ ЧИСЛО ВИШЛЕМО ВАМ ДАРОМ.
Напишіть за ним на адресу:
Switlo -- The Light
286 Lisgar Street
TORONTO 3, Ont., Canada

ВЕСЕЛИХ СВЯТ — РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Друзям, Знайомим та Шановним Пацієнтам
бажає
д-р Іван КІНДРАТ з Родиною

З ПРАЗНИКОМ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
вітаємо
обидві Українські Церкви, Героїчний Український Нарід на Рідних Землях та Провідних Борців за Волю України — ОУН, УПА, УГВР. — На чужині вітаємо Ієрархів — Душпастирів українських церков, Всі Українські Установи та Організації, що стоять на самостійницьких національно-визвольних позиціях, Провід З. Ч. ОУН, Ц. К. СУМ та Всі Крайові Комітети СУМ-у в цілому світі, Осередки СУМА і Все Юнацтво і Членство.
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
ГОЛОВНА УПРАВА
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

Разом з побажаннями
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Всім моїм Приятелям, Критикам і Читачам,
передаю одночасно на їх руки і мій
РІЗДВЯНИЙ ПОДАРУНОК
РОМАН-УТОПІЮ „РІК 2245-й"
де я перешикувала майбутній світ на свою уподобу.
Людмила КОВАЛЕНКО

НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
передає
Українській Громаді Дітройту й Гемтремку
новововідкритий SUPER MARKET в Гемтремку
при 8838 Jos. Campau Ave. — під назвою
Smith Super Market
ЦІНИ: цукор — 37 ц. 5 фунтів
сир — 19 ц. фунт
яйця — 98 ц. 2 тузені
молоко — 35 ц. ½ ґальона
Wesson Oil — 55 ц. (Quart bottle)

БАГАТО РАДОСТИ И ЩАСТЯ
в день
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
Усім
Членкиням і Членам та Всім Прихильникам
УКРАЇНСЬКОГО БАНКУ в НЮАРКУ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
Уряд Американсько-Української Щадничої й Позичкової Спілки
American Ukrainian Savings and Loan Association
Урядові години: від 9-ої рано до 4-ої по пол.
180 William Street NEWARK 3, N. J.
Tel.: MItchell 3-1667

ВЕСЕЛИХ СВЯТ — РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
д-р Степан ВОРОХ
дружина Стефа, сини Богдар і Святослав

НАШІ
СПЕЦІЯЛЬНІ СВЯТОЧНІ ПРОГРАМИ
в РАДІО й ТЕЛЕВІЗІЇ
Навечерія Різдва Христового, понеділок, 6-го січня 1958 р. год. 4-5 веч: WEVD — AM 1330 і FM — 97.9 — New York City.
Різдво Христове, вівторок, 7-го січня 1958 р., год. 11:30 веч.: WVUE — Channel 12 — Philadelphia.
ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
Роман МАРИНОВИЧ,
керівник „Години Українських Мелодій".

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
Родині, Приятелям, Клієнтам
і Всьому Громадянству
МАРІЯ САВРАС-КУШНІР
власник Сальону Краси
Sonya's Beauty Salon
86 East 4th Street NEW YORK, N. Y.
GR 7-8110

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО
НОВОГО РОКУ
бажає
Всім Покупцям, Родині і Знайомим
УКРАЇНСЬКА ФІРМА
„ROSE HILL MONUMENTS"
184 Union Ave. Irvington, N. J.
Власники — **С. ЗЕЛІНСЬКИЙ і Пилип ЧУЙ**

Рідним, Приятелям, Знайомим, усім Клієнтам і Прихильникам
НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Анна і Іван КОВАЛЬЧУКИ
власники ВИСИЛКОВОЇ ФІРМИ ПАКУНКІВ
World Wide Trading Co.
2222 W. Chicago Ave. Chicago, Ill.

Христос Рождається!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Всій своїй Родині, Всім добрим Приятелям, нашим Установам і взагалі Всім нашим Покупцям, зокрема Українцям, що жичливо піддержують мою фірму
бажають
Іван і Марія Бішко
з Сином, Донькою, Зятем, Невісткою і Внукою

Christmas Greetings
and
BEST WISHES
for the NEW YEAR
to Members
of Ukrainian Masonic Club, and all Ukrainian Brethren of F. & A. M. Everywhere.
Ukrainian Masonic Club № 1077
Dr. Wm. BORAK, Pres.
G. W. POLUHA, V. P.
M. J. BARAN, Treas.
T. ZOWNIR, Sec.

Усім нашим Шановним Клієнтам та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
UKRAINIAN AMERICAN PRESS
R. Krupka & A. Bilan
114 St. Mark's Pl. NEW YORK 9, N. J.
Tel.: GRamercy 3-0240

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Вельмишановним Покупцям, Приятелям
і Знайомим
бажає
СПОЖИВЧА М'ЯСНА КРАМНИЦЯ
„КАРПАТИ"
632 — 18th Ave. Newark, N. J.
Tel.: ES 2-1217
Власники: **В. і С. ТАЛАНЧУКИ**

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Всьому Українському Громадянству
в Юньйон і Околиці
Один із найскоріше розвиваючихся банків у ЗДА.
Член Federal Deposit Insurance Corporation
The First State Bank of Union
UNION, New Jersey
Morris Ave. при Burke Parkway — Tel.: MUrdock 6-4800

Веселих Свят!

Фед. Кред. Кооператива „Самопоміч"
в Балтіморе
2102 E. Fairmont Ave.
Дітройт
1033 Jos. Campau
Джерзі Сіті
136 Essex Street
Ню Йорк
68 E. 7th Street
Филаделфія
813 N. Franklin Street
Шикаґо
2351 W. Chicago
Честер
3010 W. 3rd Street
Клівленд
1024 Kenilworth Ave.
Укр. Фед. Кред. С-ка
Рачестер
831 St. Joseph Ave.

З
РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
та
НОВИМ РОКОМ
НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
ВСЯКОГО ДОБРА
ДЛЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ
КООПЕРАТИВНИХ УСТАНОВ
в ЗДА
пересилає
Товариство
Української Кооперації
(ТУК) в Ню Йорку
та
ОБ'ЄДНАНІ В НЬОМУ
КООПЕРАТИВИ

Кооп. „Базар"
Филаделфія
822-3 N. Franklin St.
Кооп. „Самодопомога"
Шикаґо
2408 W. Chicago Ave.
Укр. Кооператива
Ню Йорк
84 E. 7th Street
Укр. Кооператива
Филаделфія
801 N. 24th Street
Вид. Кооп. „Червона Калина" — **Ню Йорк**
140-2 2nd Ave.
Вид. Кооп. „Нове Життя" — **Шикаґо**
2351 W. Chicago Ave.
Т-во Укр. Кооператорів
Ню Йорк
68 E. 7th Street
Т-во Укр. Кооператорів
Филаделфія
813 N. Franklin Street

В ДЕНЬ
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
бажають
ЩАСТЯ і КРАЩИХ УСПІХІВ
Всім нашим Покупцям і Прихильникам!
Рівнож
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!
Arizona Investment & Realty Corporation
За Дирекцію:
Володимир Я. КОВАЛЬ

НОВОВІДКРИТА УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
ALMO VARIETY
при 136 FIRST AVE., NEW YORK, N. Y.
(між 8-ою і 9-ою вул.)
ПОРУЧАЄ:
правдиве столове срібло марки STERLING і COMMUNITY; імпортовані кришталі; українську і німецьку кераміку, радія, товстери: GENERAL ELECTRIC; ювелірні вироби, як кульчики, браслетки і нашийники; великий вибір швайцарських вовняних хусток і шаликів, англійські вовняні скарпетки, панчохи, нитки DMC, обруси; імпортовані німецькі, українські й американські картки на різні нагоди; шкільні і комерційні прибори та багато інших речей.
ЦІНИ НИЗЬКІ ТОВАР ҐАРАНТОВАНИЙ!
•
Рівночасно бажає
Майбутнім Покупцям, Друзям і Знайомим
з нагоди РІЗДВА ХРИСТОВОГО — РАДІСНИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
уряджує
в НЕДІЛЮ 12-го СІЧНЯ 1958 р. — о год. 2:30 по полудні
в НАРОДНОМУ ДОМІ (долішня-велика заля) — 140 Друга Евеня в НЮ ЙОРКУ
II-ий ШАХОВИЙ ТУРНІР
НАШ ШАХОВИЙ МИСТЕЦЬ
п. Стефан Попель
розіграє по-мистецьки велику партію шахів рівночасно з 40 ШАХІСТАМИ!
Зголошення шахістів до дня 10-го січня 1958 р. у фірмі „АРКА" — 48 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку (тел. GR 3-3550). До участи в турнірі запрошуються симпатиків гри в шахи з Метрополії й околиць та глядачів „до помочі". Активних шахістів проситься до турніру з власними шахами.
ВСІМ ШАХІСТАМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
За Український Демократичний Клюб — В. СТЕК

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ПОКУПЦЯМ і ЗНАЙОМИМ
бажає
Ювелірна Фірма
годинників — біжутерії — хусток — обрусів кераміки — чеських кришталів — радіоапаратів "Blaupunkt" і машинок до писання.
Іван ПЕЛЕНСЬКИЙ
685 Springfield Newark, N. J.

З діяльности Генерального секретаріяту закордонних справ УГВР

(Закінчення зі стор. 3-тої)

Йорку (15-16 вересня 1957); Всеамериканська конференція для поборювання комунізму в Питсбурґу (15-16 листопада 1957). Крім вище згаданих конференцій, на яких члени Генерального секретаріяту брали участь в дискусіях, як члени спеціяльних комісій чи були головними промовцями, Секретаріят перебував в кореспонденційному й особистому зв'язку з деякими представниками дипломатичного корпусу і визначними діячами так американського, як і поневолених Москвою народів. Для спостерігання праць Об'єднаних Націй і використовування цього форуму для інформацій про українську справу і нав'язування та закріплювання знайомств член Генерального секретаріяту мав зв'язок з відділом преси ОН.

Вихідною базою для подавляючої більшости дій Секретаріяту, зокрема для виготовлювання меморандумів, устійнювання напрямних нашої зовнішньої інформації і постачання джерельного матеріялу про стан в Україні була студійно-дослідна робота, ведена Дослідним і Видавничим Об'єднанням „Пролог", що є інституцією Генерального Секретаріяту і Закордонного Представництва УГВР. Крім студійної праці, використовуваної в поточній роботі Секретаріяту, „Пролог" провадив ще чисто науково-дослідну працю, у висліді якої розпрацьовано ряд засадничих питань української політики і економіки. Деякі з цих праць появляються друком. До них в першу чергу треба зараховати працю проф. К. С. Кононенка п. н. „Україна і Росія 1654-1917. Соціяльно-економічне підложжя української національної ідеї", що в найближчому часі появиться друком в англійській мові у видавництві Маркетського університету, та працю д-ра М. Прокопа п. н. „Україна й українська політика Москви, ч. 1", що вийшла у Видавництві „Сучасна Україна." З дальших праць треба згадати англомовний лекторат української совєтської преси, призначений для дослідників совєтських справ, що появляється раз в місяць. Він знайшов зацікавлення серед американської преси і деяких університетів, як матеріял, що удоступнює чужинцям частинне пізнання розвитку подій в УССР. При кінці 1957 р. вийшов з друку перший номер квартальника (в трьох частинах-зошитах) англомовного журналу „Пролог". Показником його сприйняття є листи читачів, переклади статтей з квартальника на арабську, еспанську і китайську мови та їх частинне використання в радіопередачах.

Головний тягар праці Генерального секретаріяту спочивав на членах централі, що крім вище згаданих діяльностей дали ряд публічних доповідей, брали участь в міжнародних зустрічах й прийняттях.

Для успішности й ефективности праць у великій мірі причинились керівники відділів інформації і зв'язку при поодиноких Делеґатурах ЗП і уповноважені Генерального секретаріяту в місцевостях, де нема Делеґатур. Завдяки їх точній й фаховій інформації централя могла виробляти собі погляд про розвиток міжнародних подій і проводити відповідні акції.

В зв'язку з тим слід відмітити, що в останньому часі праця Генерального секретаріяту знайшла живу підтримку українців різних політичних переконань і фахівців по зовнішній й інформаційній роботі, що наладнали тісну співпрацю з апаратом Генерального секретаріяту.

Врешті, дбаючи про доріст молодих фахових сил для ведення зовнішньо-політичної праці, Генеральний секретаріят видав в минулому році кілька частинних стипендій студентам політичних наук чи молодим науковцям для опрацювання конкретних тем. Члени „Прологу" давали також фахову консультацію молодим українським дослідникам.

Окремо видано допомогу українському визначному письменникові для уможливлення йому праці над твором із українських визвольних змагань з недавного минулого.

Вступаючи в наступний рік своєї діяльности, Генеральний секретаріят сподіється знайти тіснішу співпрацю з іншими українськими політичними середовищами та розраховує на підтримку українського громадянства за кордонами батьківщини.

Відділ преси й інформації
Генерального секретаріяту
закордонних справ УГВР

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Ювілей проф. д-ра А. Грановського.

Окружна Управа Організації Державного Відродження України з Відділами ОДВУ і Українського Золотого Хреста влаштувала 8-го грудня 1957 в залі Українсько - Мишиґенської Ліґи для проф. А. Грановського святочний вечір з нагоди його сімдесятиліття. Ювілят з Ст. Полу, Міннесота, прибув на свято до Дітройту. Вечір відкрив голова Окружної Управи ОДВУ І. Вулоус і привітав дорогого Гостя. Голова привітав і представників інших організацій та гостей і членів ОДВУ і УЗХ.

Потім промовляв д-р П. Біланюк, професор місцевого каледжа, і начеркнув силветку Ювілята як вченого, довголітнього професора університету, визначного громадянина і патріота, від двадцяти двох літ незмінного голову ЦУ ОДВУ і відомого поета. Промовець згадав про досягнення Ювілята як вченого, пробував вичислити деякі його наукові праці, згадав і журнали, в яких вони були друковані, назвав наукові установи, в яких професор є членом, підчеркнув великі заслуги Ювілята як голови ЦУ ОДВУ, який як старий дуб витривав на стійці голови, рискуючи своїм високим становищем в тих часах, коли всі червоні сили були завзялися, щоб знищити одиноку націоналістичну організацію на терені ЗДА. Проф. Грановський науковими працями дав великі користі Америці, а Україні славу. Проф. Грановський все підчеркує своє українське походження. Він згадав і пані Грановську, яка, хоч не українського походження, однак зжилася і працює для української справи. Проф. Грановський підписав стокількадесять ашурансів для нової еміґраціі і тим способом через хату пані Грановської перейшло понад двісті осіб. Проф. Біланюк згадав про Ювілята як поета і закінчив многоліттєвієм. Учениця Квітка Дяків віддеклямувала вірш Ювілята п. т. „Не нарікай", а Орест Білий поезію: „На чужині" — зі збірки „Осінні узори". Вручено Ювілятові квіти і дарунок. О. прот. М. Лящук відчитав листа від Преосвященного Архиєпископа Володимира з ґратуляціями і благословенством.

Дальший провід вечора перебрав інж. С. Білий. Членкині 14-го Від. УЗХ подали вечерю. Ту частину свята відкрив молитвою і благословенням дарів о. прот. М. Лящук. По вечері привіти. Першим привітав Достойного Гостя проф. В. Кубійович, який із д-ром Фіґолем був у Дітройті. Проф. Кубійович вітав Ювілята від НТШ — як його генеральний секретар. Від місцевого НТШ вітав інж. А. Мілянич, від УВАН проф. І. Розгін, О. прот. Лящук вітав Ювілята як доброго і вірного сина УПЦ. Дальші привіти складали: від УККА — д-р Д. Квітковський, від ФАУМ — інж. Д. Березовський, від УНС — п. І. Іванчук та інші.

Проф. Грановський подякував за влаштування свята. По скінченню високої школи в Києві 45 років, тому приїхав він молодим юнаком до ЗДА, щоб здобути тут те, чого на рідних землях не дав йому окупант. Приїхав він бідний, без знання мови, без спонзорів, але з постановою працювати і вчитися. Серед тяжкої праці в копальнях і на фармах здобув він найвищі наукові дипломи. Був вчителем каледжа, професором університету у Висконсин, а потому аж до переходу на емеритуру 34 роки працював як професор університету в Міннеаполісі. Він знайшов щастя в житті. Щастя і високі відзначення принесли йому наукові праці, найвищі наукові установи іменували його своїм членом, а слава як науковця пішла далеко поза границі Америки. Був дуже щасливим, коли тисячі і тисячі акрів землі, знищених до пустинного стану незнаними шкідниками, привернув він завдяки своїм винаходам і праці до буйних, покритих прекрасною ріщнею, піль. Товариство американських фармерів надало Ювілятові найвищий почесний титул.

В громадській і політичній праці був непохитний і прямолінійний і таким є сьогодні. Ту працю диктувала йому любов України і він на тому полі знайшов вдоволення і багато приятелів. Він хотів бути цілою людиною. Розсівав правду про Україну поміж товаришів професорів і слухачів, які походили зі всіх закутків земної кулі. В житті родиннім знайшов повне щастя, хоч не раз занедбував його з причини наукової і громадської праці. Боже Провидіння дало йому добру дружину, яка стояла при нім ціле життя і була його поліччицею. Вона то писала своїми руками сотки меморіялів і листів в різні місця в українській справі.

Інша ділянка його праці — це його довголітня таємниця, була для нього відпочинком і насолодою. Це його поезії. 45 літ тому, що в Києві, видав він перший збірник своїх поезій, писав і пізніше, але не думав друкувати. Новоприбулі друзі намовили його до цього, і нині перед ним кілька збірок. Всі свої успіхи і щастя завдячує праці і витревалості. „Один відсоток вродженого, а решта здобутого працею" — американське гасло, яке було його дороговказом ціле життя. „І сьогодні я щасливий тут з вами і дякую вам всім за те щастя, яке дав мені цей вечір". — закінчив професор своє слова.

День перед святом Секція УВАН скликала святочне засідання в честь проф. Грановського, на якому проф. Розгін мав доповідь про наукову працю Ювілята, а проф. Ю. Кошельняк про поетичну діяльність. Обидва реферати стояли на високому рівні. На другий день по святі в домі п. Розгонів для зібраних членів НТШ і УВАН, між ними був також проф. Кубійович, д-р А. Грановський прочитав два реферати про свої найновіші досліди. Проф. Грановський одержує допомогу і тепер на емеритурі від Уряду і продовжує свої наукові праці.

І. Білоус

Шикаґо, Ілл.

Академія для відзначення Української Повстанської Армії.

Заходами Організацій ООЧСУ, АБН і СУМА влаштовано Академію в пошану УПА, що саме 15 літ тому виступила до збройного чину.

Академія, що відбулася день перед святкуванням 40-ліття Українських Збройних Сил, була цікава передусім академічним викладом проф. І. Вовчука, що в обґрунтований спосіб виложив органічну пов'язаність збройних спротивів української нації впродовж століть; їх виростання з духовости українського народу, що цінуючи понад усе свободу, дорогою ціною, бо життям тисячів, часто безіменних повстанців, виривався з-під ворожого панування чи насильства, і завжди і досьогодні стояв в авангарді боротьби за вселюдські ідеали — волі та справедливости. Оригінальна поема „Лист у засвіти" у виконанні п. Н. Голяш, дуже добра інтерпретація твору Є. Маланюка у виконанні артиста Львівського Великого Театру — Евгена Курила, та сольоспів п. Костелини поруч хорових точок у виконанні хору СУМА під диригентурою проф. О. Плешкевича та шість точок духової оркестри СУМА під управою мистецького керівника проф. І. Барабаша — творили програму. Крім цих точок у програму входила ще мелодеклямація „Довбуш" Ю. Федьковича у виконанні І. Лушпинського при фортепіяновім супроводі Х. Лушпинської. І. Лушпинський виявився талановитим декляматором, але велитенська напруга голосових струн у його, ще дитячім віці, поважно його голосові загрожує. Він на деякий час повинен перервати деклямування. При повній залі відспівано на закінчення національний гимн та переведено збірку на закуп англомовних книжок про Україну для американських університетських бібліотек.

Д. Л.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Канаді

ЮВІЛЕЙ 25-ЛІТТЯ БРАТСТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ В ТОРОНТІ

14 і 15 грудня відбулися в Торонті Ювілейні Святкування з нагоди 25-ліття БУК з участю митрополита Кир Максима та єпископа Кир Ізидора. Ювілейна сесія БУК відбулася в залі готелю Кінґ Едвард з участю 60 делеґатів, у тому числі також з Монтреалю, Содбуру, Гамілтону, Ст. Кетерінс і т. д. Сесію відкрив член Управи БУК д-р Базилевич попросив до Президії обох владик, голову Центральної Управи БУК мґр. М. Поронюка та її секретаря інж. О. Клюфаса. Приявні вислухали трьох доповідей: д-р Базилевич: „Колись і сьогодні" про працю БУК, д-р Е. Перейма з Дітройту: „Інтелектуальне покликання католицького середовища", о. проф. Н. Кушнірик: „Братство Українців Католиків у Канаді".

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ БУК

14 грудня відбувся Ювілейний Бенкет БУК в готелі Кінґ Едвард з участю 250 осіб, обох владик і представників організацій. Крім обох владик, на бенкеті промовляли о. проф. Б. Липський, сен. В. Вал, посол д-р І. Кучерепа, д-р Р. Малащук, мґр. В. Гультай, а предсідник Бенкету голова БУК мґр. М. Поронюк відчитав імена представників організацій, які прибули скласти привітання. Бенкет відбувався у честь митрополита Кир Максима, який перший раз виступав між торонтонськими українцями. Усі промовці підкреслили духові і моральні вартості митрополита Кир Максима. У своїй глибокого змісту промові митрополит заторкнув також світову міжнародну політику, особливо її соціяльну сторінку та недоліки західнього світу супроти поневолених народів і народів на континентах азійському і африканському. Промова зробила велике враження на всіх приявних.

В Арґентині

ПЛЯКАТИ В ЕСПАНСЬКІЙ МОВІ

По вулицях Буенос Айресу появилися плякати в розмірах 1,10×75 сантиметрів, зі змістовним текстом еспанською мовою, в яких підчеркується акція за повне визволення України з большевицької окупації. Текст плякатів опрацьований Референтурою Зовнішніх Зв'язків Української Центральної Репрезентації і за допомогою молоді розліплено їх по центральній дільниці Буенос Айресу, що мало повний успіх пропаґандивної акції серед столичної публіки, яка компактною масою заливає вулиці, шукаючи розривки та сенсаційних вісток про події на міжнародній політичній шахівниці.

В тексті плякат, крім з'ясування сучасного положення українського народу на рідних землях, та постійних дій УПА за його визволення, наведені слідуючі домагання:

1) Негайно припинити на всіх українських землях арештування, розстріли, та депортації на Сибір і інших концентраційних таборів.

2) Перевести евакуацію з України всіх московсько - большевицьких військових гарнізонів.

3) Перевести на українських землях Вільні Вибори під контролею відповідної Комісії представників Об'єднаних Націй, і тим дати змогу, щоб український нарід на своїх етнографічних землях оформив Соборну і Самостійну Державу, очолювану своїм власним та в демократичний спосіб вибраним урядом.

● Керівник поборового бюра в Герлені, Кентоки, Г. Нік Джансон зрезиґнував із свого становища, не погодившися з тим, що відомому кіновому артистові Елвісові Преслі відклали покликаня до військової служби для того, щоб він міг закінчити свою ролю у фільмі. Джансон заявив, що всіх рекрутів треба трактувати однаково.

В глибокому смутку повідомляю, що
МІЙ НАЙДОРОЖЧИЙ, УКОХАНИЙ МУЖ

✝

д-р Михайло КАЧМАРСЬКИЙ

адвокат

помер несподівано 2-го січня 1958 року, на 69 році життя, працюючи в шпиталі.

ПОХОРОН — в ПОНЕДІЛОК, 6-го СІЧНЯ 1958 р., о год. 9:30 рано, з пох. заведення П. Яреми в Ню Йорку.

ПАНАХИДА — в СУБОТУ, 4-го СІЧНЯ 1958 р., о год. 8-ій вечора, в пох. заведенні.

Зболіла горем
дружина — Марія КАЧМАРСЬКА

Зі смутком повідомляємо Приятелів і Знайомих, що НАШ БРАТ і ВУЙКО

✝

Адам БІЖАК

народжений 1907 року в Західній Україні згинув в трагічному випадку 19-го грудня 1957 р. біля Винніпеґу, Канада.

Горем прибиті:
Олена СТРУЦЬ — сестра
Роман СТРУЦЬ — сестрінок

Сієтл, Вашингтон

✝

Ділимося сумною вісткою, що дня 3-го січня 1958 р. померла, по тяжкій недузі,
МОЯ НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА

Параскевія ЯЦУН

родом з Рави Руської, Зах. Україна.

Покійна була членкою 194 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку. Залишила в смутку 3-ох братів: Григорія, Івана, Петра та горем прибитого чоловіка — ІВАНА

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

КОМІСІЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ ПОЧАЛА ПРАЦЮВАТИ

Вашингтон. — 3-го січня Комісія Громадянських Прав склала присягу на руки головного дорадника президента Айзенгавера Шермана Адамса і після того почала працювати. Президент був присутній при складанні присяги. Айзенгавер конферував із 6-ма членами цієї комісії і прадав їм номінації, які назвав „дипломами їхніх почесних докторатів". Під час другого сніданку члени комісії конферували з Адамсом і урядовцем Президента Джірардом Е. Морганом. Після того комісія перейшла до власного приміщення, яке міститься недалеко Білого Дому і там почала своє урядування. В першому дні вона вирішила такі справи: 1. Члени комісії погодилися на те, хто має бути її директором і урядовцями і подали прізвища кандидатів на урядовців Президентові: 2. Дістала від президента Айзенгавера 200,000 долярів із його фонду крайньої необхідности на свої видатки, які Конгрес має ухвалити на сесії, що почалася 7-го січня цього року. Голова комісії д-р Джан А. Ганнаг заявив журналістам, що всі рішення комісії в першому дні її праці принято одноголосно, хоч до комісії належать 3 члени з південних стейтів, а три з північних. Членами комісії є три демократи в південних стейтів: Джан С. Беттел із Вірджінії, Дойд Е. Карлтон із Флориди і Роберт Дж. Сторі з Тексасу; з північних стейтів є д-р Ганнаг (Мишиген), о. Теодор М Чесбурґ із Нотердамського університету і негр Ернест Вілкінс (Шикаґо).

Сенатори Айвс і Джевітс домагаються перестудіювати справу зміни іміграційного закону

Вашингтон. — Республіканські сенатори з нюйоркського стейту Ірвінг М. Айвс і Джекоб Джевітс заявили, що вони плянують боротися за зміну теперішнього іміграційного закону при допомозі підтримки збоку громадянства. На думку цих сенаторів Правнича Конгресова Комісія вороже ставиться до змін в іміграційному законі Волтера-МекКаррана з 1952-го року, і тому конче треба, щоб само громадянство натиснуло на Конгрес та домагалося основних змін в тому законі, який побудований на статистиці з 1920-го року і тому не відповідає теперішнім потребам. Обидва сенатори заявили, що внесуть до Конгресу законопроєкт, згідно з яким треба буде зорганізувати окрему комісію, яка вивчала б справу зміни іміграційного закону. Чотирьох членів цієї комісії мав би наіменувати Президент, а по двох віце-президент Ричард М. Ніксон як провідник Сенату і спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбірн. Прийняті зміни до іміграційного закону виявилися незадовільні, бо з можливих 75,000 фахових робітників і науковців в 1957 році прибуло тільки 3,600, або тільки 5 відсотків із тих, які могли прибути.

Летунство організує дві летунські ескадрилі з балістичними ракетами

Вашингтон. — Летунство повідомило 3-го січня, що воно вже формує дві летунські ескадрилі з балістичними ракетами, які перед кінцем цього року будуть вислані до Европи, правдоподібно до Англії. Ці ескадрилі матимуть балістичні керовані ракети з середнім засягом, це значить такі, які зможуть летіти на віддаль 1,500 миль. Організацію цих ескадрилів займається Стратегічна Повітряна Команда. Ескадриля ч. 672 вже зорганізована 1-го січня цього року і вона дістане ракети „Тор", які випродукувало летунство. Друга ескадриля ч. 864 дістане балістичні ракети „Юпітер" і вона почне вишкіл 15-го січня ц. р. Ці ескадрилі покищо вишколюються без ракет на летунській базі в Кемпі Кук, який є коло Ломпоку в Каліфорнії.

ЗНАМЕННІ ЦИФРИ: 153

В історії і літературі є багато знаменних чисел, що їх з більшим чи меншим успіхом і точністю намагаються відгадати всілякі дослідники. Має подібні знаменні цифри в своїй історії і Український Народний Союз. Одним із таких чисел є 153, а щоб майбутні дослідники не потребували над ним „ломити собі голову", подаємо його значення:

З кінцем минулого місяця і року, себто 31-го грудня 1957, зголосився в головний канцелярії УНСоюзу п. Іван Одежинський, секретар 153-го Відділу УНС у Філадельфії та привіз із собою 33 нові членські аплікації, заокруглюючи цим загальну кількість здобутих ним під час передконвенційної кампанії в 1957-му році нових членів до числа Відділу: 153! Таке число має Відділ і стільки нових членів здобув для нього впродовж року його секретар п. Одежинський, користуючись при цьому вартісною співпрацею інших урядовців Відділу, зокрема містоголови п. Юрія Прокопишина. Сам п. Одежинський, колишній дивізійник, вважає, цей свій успіх за одну з більших своїх „битв" і перемог. Це тим замітніше, що його Відділ має тільки три роки і кожного року збільшує кількість своїх членів на 100 відсотків.

На полі „бою" за першенство в мобілізації союзового війська з успіхом змагається вже на канадійському „плацдармі" п. Богдан Зорич, секретар 432 Відділу в Торонті, який, правда, не „зачарував" числа Відділу кількістю здобутих нових членів, але це тільки тому, що канадійські Відділи УНСоюзу мають свої числа від 400 вгору. Тим не менше в грудні п. Зорич надіслав 49 нових членських аплікацій, заокруглюючи свій мобілізаційний рік кількістю 165 нових членів. Ілюстровані подробиці цього інтересного змагу, в якому є більше осіб і чисел та який заслуговує на найкращі признання і гратуляції, будуть подані в найближчому, січневому випуску „Трибуни УНС".

В АМЕРИЦІ

● 2-го грудня над Асбири Парк, Н. Дж., люди побачили надзвичайно сильне пурпурове світло і раділи, що це — „літаюча тарілка" з марсіянами. Команда флоти вияснила, що це був військовий літак, який робив фотознімки, освітлюючи простір, силою 36 мільйонів свічок, що це не міг бути перший совєтський „Спутнік", бо він за кілька години перед тим пролетів понад ЗДА.

● Стюарт Ф. Александер, голова Крайового Клюбу Республіканських Жінок в Ню Йорку, повідомила пресу, що президент Айзенгавер у новорічному побажанні цьому клюбові заявив, що він вірить у те, що наступний Конгрес матиме республіканську більшість, і висловив побажання, щоб до Конгресу дісталося якнайбільше жінок-республіканок. Тепер є лише одна республіканка в Сенаті і 6 в Палаті Репрезентантів.

● Над стейтами Міссурі і Іллиной з великою швидкістю пролетів і вибухнув у повітрі метеор. Фахівці заявляють,

● 85-річна дружина колишнього віце-президента ЗДА, пані Томас Р. Маршалл, спаралізована і перебуває в критичному стані. Її чоловік помер ще в 1925 році. Він був віце-президентом від 1913 до 1921-го року за президентури Вудро Вілсона. Маршалл відомий популярним свого часу крилатим висловом: „Чого ця країна потребує, це 5-центової сигари".

● Найвищий судья Нюйоркського стейту Артур Клайн вирішив, що спадщина по померлому письменникові Вільямові Чарлзові Аврелерові має бути розділена на рівні частини між двома його дітьми від першої дружини і двома дітьми від другої дружини. Майно цього письменника оцінено на 5,000,000 долярів. Помер він у 1952 році, а його друга жінка — в 1955 році.

ПОСТАЛА НОВА ДЕРЖАВА: ФЕДЕРАЦІЯ ЗАХІДНЬОЇ ІНДІЇ

Порт-оф-Спен. — 3-го січня ц. р. офіційно проголошено початок нової держави зложеної із 10-ти островів, колишніх колоній Великої Британії. Нова держава, яка прийняла назву Федерація Західньої Індії, стала членом Британського Коммонвелту, але — як інші окремі члени Коммонвелту — мабуть ввійде до Об'єднаних Націй, як їх самостійний окремий член. Формальне започаткування нової держави датується від хвилини, коли лорд Гейлс склав присягу перед т. зв. Законодатною Радою, як генеральний губернатор, що є наставний політичним репрезентантом Англії без вирішних церівних і екзекутивних функцій. Федерація Західньої Індії користується широкою автономією. Її територія охоплює разом коло 8,000 кв. миль з населенням понад 3 мільйони осіб. В її склад входять такі острови: Ямайка (Джамейка), Барбадос, Гренада, Сан Вісент, Сан Лучія, Домініка, Антігва, Сан Кітс-Невіс-Ангвіля, Трінідад і Тобаго. Населення складається з різних расових і етнічних груп. Тому існує поважна проблема культурної інтеграції. Однак насправді головною проблемою нової держави є її економіка. Першим прем'єром нової держави з титулом головного міністра є Норман Менлі з Ямайки. У своїй промові на інавгурації урочистості він заявив, що в перших 5-ох роках треба буде керувати справами федерації надзвичайно обережно і головний натиск класти на господарські справи. Державний секретар Доллес надіслав листа, в якому, в імені президента Айзенгавера, вітає постання нової держави та обіцює їй свою підтримку. Гарматними стрілами, штучними вогнями і публічними забавами відзначено на всіх десятьох островах, приналежних до спільної федерації, цей святочний для них день. 25 березня ц. р. відбудуться там перші вибори до федерального парляменту, що його княжна Маргарита відкриє 22 квітня ц. р.

Англійські соціялісти хочуть конференції з Совєтами

Лондон. — Енюрин Бівен, речник англійської Партії Праці в справах закордонної політики та її кандидат на міністра закордонних справ, якщо ця партія виграла б найближчі вибори, заявився прішучим прихильником нової конференції „на вершинах", себто з'їзду прем'єрів великодержав, включно з совєтськими верховодами. Водночас, він гостро критикував американське і офіційне англійське становище, що, мовляв Совєти повинні спершу доказати свою добру волю, а щойно потім можна б з ними конферувати. Бівен каже, що сама така конференція з совєтськими диктаторами з'ясувала б дійсні совєтські позиції і цілі. Бівен рішуче виступив проти згоди уряду Мекміллена на влаштування на англійській території американських баз керованих ракет, назвавши цю згоду „самогубним пактом." Він уважає, що такі бази на англійській землі потрібні „для оборони Америки" проти Совєтів — коштом Англії, без того, щоб Америка поділилась з Англією своїми атомовими тайнами. Він домагається взагалі ревізії англо-американських взаємин на платформі повної рівности, а не „залежности від Америки". Бівен, як потенціяльний майбутній міністер закордонних справ Англії, приїздив недавно до Америки, щоб переконати американські керівні кола, що він не є „анти-американський", але його „співчувальні" теорії не знайшли у Вашингтоні вияконого відгуку.

СССР видатковав півтори більйона долярів для закордону

Вашингтон. — Совєтський Союз витратив протягом останніх 30 місяців, отже 2½ року, кругло півтори більйона доляра на допомогу малорозвиненим країнам, розуміючи під цією допомогою — очевидно — й підривну роботу, ведену „технічними дорадниками" та прерізними місіями. Однак водночас совєтські часописи нічого не пишуть про ці речі, за виїнятком розтрублювання виявів „вдячности" збоку обдаровуваних країн. Про всі ці речі докладно звітує окрема комісія, покликана до життя в державному департаменті для прослідкування с о в є т с ь к о ї економічної пенетрації в Азії й Африці. Свої інформації черпала ця комісія одинаково з звідомлень американських офіційних д и п л о м а т и ч н и х представництв, як теж доповідних звітів Совєтська допомога охоплює такі країни: Афганістан, Камбоджа, Цейльон, Єгипет, Індія, Індонезія, Непаль, Сирія, Ємен і — в Европі — Югославія. Однак головними користувачами допомоги були 4 держави: Індія, Єгипет, Сирія і Афганістан. У порівнанні з півторибільйоновою сумою, витраченою Совєтами, З'єдинені Держави видаткували в тому самому часі на допомогу малорозвиненим країнам тільки $900,000,000 — стверджує об'ємна американське звідомлення. Як особливо великі датки Совєтів те звідомлення називає: будову сталеварні в Індії коштом $115,000,000, будову фабрики алюмінієвих виробів в Югославії коштом $175,000,000 і будови рафінерії в Сирії коштом $10,000,000. Совєти замовчують перед власними громадянами видаткування тих велитенських сум для чужинних країн із зрозумілих причин: у тому самому часі в Совєтах громадяни не мають найпримітивніших речей першого вжитку.

У СВІТІ

● В оперному театрі у Римі сталася в минулу п'ятницю 3-го січня рідкий в театральному і музичному світі скандал: славетна співачка Марія Каллас, найбільша зірка Метрополітенопери в Ню Йорку, після першої дії опери Белліні „Норма", в якій співала титулову партію, заявила, що більше співати не буде. Слухачі випроваджено до останнього місця театру, одного з найкращих у світі, — між ними президент Італії Джованні Гронкі й члени дипломатичного корпусу, чекали три чверті години, після чого розійшлись. Офіційно заявлено, що 34-річна артистка „захворіла", але Марія Каллас відома з своєї химерної вдачі. Перед будинком театру і перед готелем, де зупинилась артистка, відбулась демонстрація проти Каллас. Поліція мусіла встановити порядок.

● Поза Америкою є тепер в різних краях світу 750,000 американських вояків. Найбільше, бо кругло 250,000, є їх в Західній Німеччині. Після підписання договорів з дотичними державами про. правний стан американських вояків на чужій території у мирному часі, відносини між вояками і місцевим населенням значно покращали. Ніде тепер не чути окликів „єнкі, додому!". Американські вояки (летуни й моряки), що перебувають в чужих країнах, найбільше одружуються з японками, які, мовляв, своєю ніжністю і ввічливістю часто є протилежністю до розгуканих американських дівчат. На другому місці, в очах американців, стоять німкені.

● Архиєпископ Макаріос, духовний борець за свободу Кипру, сердечно привітався на одному прийнятті в Атенах з колишнім командантом а м е р и к а н с ь к и х військ на Далекому Сході, генералом Джеймсом Ван Фітом, борцем за свободу Кореї, який свого часу організував в Греції оборону проти комуністичних партизанів. Ген. Ван Фліта надзвичайно високо шанують в Греції. Його вважають за одного з речників справи унезалежнення Кипру в Америці.

● До Гібральтару, могутньої англійської фортеці на південному шпилі Піренейського півострова, кожного року запливає щонайменше сто совєтських кораблів в дорозі між Атлантиком і Середземним морем. Совєтські моряки масово розкуповують всілякі товари в місцевих крамницях і висловлюють своє невдоволення з того, що віддалені за півмилі еспанської держави вступ непрошеним червоним гостям заборонений.